Ի.Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5552 — ԱՊՐԻԼ 29/12 ՄԱՅԻՍ 1904 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 25 ՍԷՖԷՐ 1322 — Ի.Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5552

آره‌ویك غزته‌سی ادارەسی درسعادت غلطه‌ده‌در

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳԱԼԻՍ, Գալաթիա, Քամանցօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱՋԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 դրս
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Տեղուտմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Անգլիոյ նախարարապետ Պ. Պալֆուր Դարնանամուտի Դաշնակցութեան մէջ ճառ մը խօսելով ըսաւ թէ «Անգլեւֆրանսական համաձայնութիւնը անյաղթելի պատուար մըն է պատերազմի վտանգներուն դէմ. պատուար մը՝ որ պիտի դիմանայ ամէն փոփոխութիւններու»: Առանց այս յայտարարութեան ալ, ամէն մարդ գիտէր արդէն անգլեւֆրանսական դաշնադրութեան այդ հանգամանքը եւ ազդեցութիւնը, ըստ որում յայտնի է թէ քանի որ Անգլիա եւ Ֆրանսա համաձայնած են խաղաղութիւնը պահպանելու, ո՛չ մէկ կերպով կարելիութիւն կայ զայն խանգարելու։ Իսկ երբ Անգլիոյ նախարարապետը ինքն իսկ է որ զայդ կը յայտարարէ, ա՛լ աւելի մեծ արժէք մը կը ստանայ այդ դաշնադրութեան խաղաղական ոյժը եւ զօրութիւնը։ Եւ արդէն տակէ աւելի բանի մը չի ցանկար աշխարհը, որ խաղաղութիւնը պահպանութեանը մէջ կը գտնէ ամէն բարութիւն, մինչ պատերազմը արհաւիրքներու մեծագոյնն է, սարկեց կը սասկայ մարդկութիւնը, մանաւանդ որ Մայրագոյն Արեւելքի մէջ անոր առաջ բերած աղէտները իրենց ուժգնութեամբ թարմ ապացոյցներ են պատերազմին ահաւորութեանը։

Անգլեւֆրանսական համաձայնութեան նշանակալից կարեւորութիւնն ու ազդեցութիւնը անով չատ զգալի եղաւ որ, նոյն իսկ Անգլիոյ աղատական կուսակցութեան պարագլուխ Լորտ Սբէնսէրն անգամ գնահատեց զայն եւ յանուն իր կուսակցութեան ընդունելի ու օգտակար հռչակեց։ Ուստի, եթէ երբեք պահպանողական արդի Դոնլիին ատպրի ու անոր տեղ ազատական նախարարութիւն մը իշխանութեան գլուխ անցնի, դարձեալ միեւնոյն ոյժը ու զօրութիւնը պիտի պահէ Ֆրանսայի հետ կնքուած դաշնադրութիւնը։ Ասոր համար մեծ կարեւորութիւն արուեցաւ Լորտ Սբէնսէրի ըրած այդ յայտարարութեան ու ցուցուցած համամտութեան։ Ուստի Լորտերու Ժողովին մէջ այդ մասով խօսած իր ճառը նախարարութեան կողմէ լայնակէս հաղորդուեցաւ Բրիտանական կայսրութեան բոլոր երկիրներուն աշխարհի հինգ մասերուն մէջ։

Եւ չիտակը խօսելով, քիչ անգամ ա՛ւ է նախարարութիւն առիթ ունեցած է գործ մը կատարելու, զոր ընդդիմադիր կուսակցութիւնն անգամ այսքան գովացուցիչ գտնէ։ Չէ գիտենք թէ ընդհանրապէս ընդդիմադիրները չեն հաւնիր օրուան իշխանութեան գլուխը գտնուողներուն կարգադրութեանց, ա՛րքան ալ ազէկ ըլլան անոնք, այլ սովորաբար կը քննադատեն զանոնք։ Թէպէտ Անգլիոյ մէջ յոլովդ նախարարութիւն մը առ հասարակ իր ընդհանուր գիծերուն մէջ փոփոխ կը լարուենակէ իր նախորդին սկսած քաղաքականութիւնը։ Բայց ցարչափ ընդդիմադիրներ է՝ դէմ կը խօսի անոնց։ Իսկ ներկայ պարագային մէջ՝ անգլեւֆրանսական դաշնադրութեան խնդիրը բոլորովին տարբեր բաղդ մը ունեցաւ, Ընդդիմադիր-ազատական կուսակցութիւնն անգամ հաւանութիւն յայտնեց անոր եւ ջերմեռանդ օրուան կառավարութիւնը, այդ յոյժ արդիւնաւոր համաձայնութիւնը կնքել կարենալուն համար։

Միայն Անգլիոյ մէջ չէ սակայն որ այսոր դաշնադրութիւնը այսչափ ջերմ ընդունելութեան արժանացաւ։ Նոյնքան գոհութիւն պատճառեց նաեւ Ֆրանսայի մէջ, ուր նոյնպէս բոլոր կուսակցութիւնները հաճութեամբ ընդունեցին զայն։ Երբորդ հանրապետութեան հասատութենէն ի վեր Դերեւս ո՛չ մէկ նախարարութիւն այսքան կարեւոր միանգամայն չհաւէտ դաշնադրութիւն մը կնքած էր, որ այսպէս ընդհանուր ընդունելութեան արժանի եղած ըլլար։ Կրնայ ըսուիլ մինչեւ անգամ թէ Ֆրանքուսս զինակցութեան կնքումէն աւելի կարեւորութիւն ունի ներկայ անգլեւֆրանսական դաշնադրութիւնը, զի մինչ անիկա ժխտական արդիւնք միայն ունէր, ասիկա դրական արդիւնք ունի, եւ աւելի իրական շահեր կ'ապահովէ Ֆրանսայի համար։

Ֆրանքուսս զինակցութեան պայմանագրութենէն մինչեւ հիմա մէկ կողմը (Ռուսիա) միայն օգտուեցաւ. մինչ միւս կողմը (Ֆրանսա) 10 միլիարդ ֆրանք տալէ զատ օգուտ մը չունեցաւ։ Անգլեւֆրանսական դաշնադրութիւնը այսպէս չէ. հետեւաբար տեսական զօրութիւն ու ազդեցութիւն ունենալու սահմանուած է։

Մնաց որ, դեռ կայ ուրիշ պարագայ մըն ալ որ աւելի կարեւորութիւն ու ազդեցութիւն կուտայ անգլեւֆրանսական դաշնադրութեան, այն է Իտալիոյ համաձայնութիւնն ու բարեկամութիւնը Անգլիոյ ու Ֆրանսայի հետ, որով կարծես թէ նոր Երրեակ դաշնակցութիւն մը կազմուած ըլլայ. բնականաբար չատ աւելի ազդեցիկ է քան առջինը։ Աւելորդ է նորէն կրկնել այստեղ, զի քանիցս ըսած ենք թէ կարելի չէր Իտալիոյ բարեկամանալ Ֆրանսայի, մինչեւ որ այդ վերջինը չմոռնար Անգլիոյ ու չհեռանար Վատիկանէն։ Երբ Ֆրանսա առաւ այդ քայլերը, մին դէպի առաջ, միւսը դէպի հա, Իտալիա դիմեց իրեն անկեղծօրէն եւ առաջ եկաւ քաղաքական արդի նոր կազմակերպութիւնը, որ հաստատուած է անվկանդ ու անսասան եռոտանիի մը վրայ, եւ նպատակ ունի աշխարհի ընդհանուր խաղաղութիւնը ամրապնդել։

Քաղաքական այս նորագ կազմակերպութենէն հանգուցեալ երկու պետական մարդիկ կան, որոնց ճիգերը խոովեցան իրենց գերեզմաններուն մէջ։ Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ բարեկամութենէն՝ Պիզմարքին, եւ Իտալիոյ ու Ֆրանսայի մերձեցումէն՝ Քրիսպիի ճիգերն են առանց բայց եթէ անոնք ողջ ըլլային, ու տեսնէին իրաց արդի հանգամանքները, իրենք անգամ գոհ պիտի ըլլային եղած փոփոխութիւններէն, զի անոնք ժամանակի պէտքերուն բնական ծնունդն են եւ ոչ թէ բռնադրսիկ կարգադրութիւններ։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

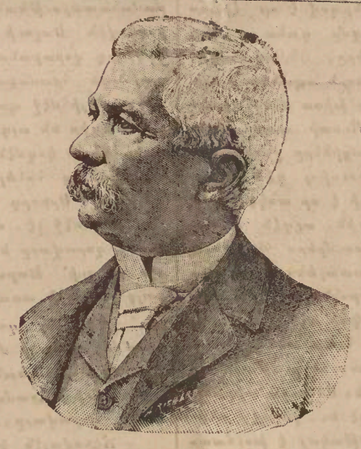

ՍԹԱՆԼԻ
ԱՆԳԼԻԱՅԻ ԵՐԿՐԱԽՈՅԶ
(կենսագրականը տեսնել այսօրուան Արտաքին Լուրերու բաժնին մէջ)

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻՑ

Օդիի մենավաճառը, որ մի քանի տարի է արդէն անցել է կառավարութեան ձեռքը, տալիս է գանձարանի այնպիսի մի նշանաւոր եկամուտ, որ ծածկում է պետութեան ընդհանուր ծախքի մի խոշոր մասը։

Երբ առաջին անգամ մինիստր Վիտէ հրատարակեց այդ մենավաճառի՝ կառավարութեան ձեռքը անցնելու ծրագիրը, նա աչքի առաջ ունէր ըստ մեծի մասամբ արբեցողութեան նուազեցնելը Ռուսաստանում, եւ գինետուներում կառաւարող անկարգութիւնների առաջը առնելը։

Մենավաճառը օրէնքի այժ սացաւ. եւ այժմ երբ նա մի քանի տարի է որ գոյութիւն ունի, այդ նպատակների իրագործման հետ աննպատակ թուանշանների ենք հանդիպում պաշտօնական վիճակագրութիւններում։

Հեռու կը տանէր մեզ ի հարկէ մի առ մի առաջ բերել այդ թուանշանները, — Զէք կրնար երեւակայել թէ երբեմն ի՛նչ անհաւատալի բաներ կը թուչըտին օդին մէջ...։

Ի.Թ.

Բոլոր այդ փոքրիկ ձաքանցիներու խմբակները, ծնունդով տարօրինակ, եւ յանկարծակի տարիքի մէջ ա՛լ աւելի՛ այլանդակ ըլլալու դատապարտած, կեանքի մէջ կը թեւակոխեն տարօրինակ զգեստներով եւ այլանդակ ծիւերով. իրենց խաղալիկները քիչ մը անհեթեթ են եւ վախ պիտի պատճառէին ուրիշ երկրի մը մանկիկներուն. իրենց թուղթիկները խաչը նենգաւոր աչքեր ունին եւ տրիւնարաւ ուղղներու երեւոյթը...։

Ու ամէն իրիկուն, մթին փողոցիներուն մէջ, կը պոռթկայ այս թարմ ու մանկական բայց ծայրայեղօրէն ցնորական զուարթութիւնը։

ՏԻԿԻՆ ՔՐԻԶԱՆԹԷՄ

Հեղինակ — Թարգմանիչ
ԲԻԷՐ ԼՈՒԹԻ — Տ. Ս. ԵԱԼՃԵԱՆ

Ի.Ը.

Բոլոր այդ փոքրիկ ձաքանցիներու խմբակները, ծնունդով տարօրինակ, եւ յանկարծակի տարիքի մէջ ա՛լ աւելի՛ այլանդակ ըլլալու դատապարտած, կեանքի մէջ կը թեւակոխեն տարօրինակ զգեստներով եւ այլանդակ ծիւերով. իրենց խաղալիկները քիչ մը անհեթեթ են եւ վախ պիտի պատճառէին ուրիշ երկրի մը մանկիկներուն. իրենց թուղթիկները խաչը նենգաւոր աչքեր ունին եւ տրիւնարաւ ուղղներու երեւոյթը...։

Ու ամէն իրիկուն, մթին փողոցիներուն մէջ, կը պոռթկայ այս թարմ ու մանկական բայց ծայրայեղօրէն ցնորական զուարթութիւնը։

Ամբողջ ամիսներով ենք նկարագրում ռուս գիւղական դասակարգի դրութիւնը, — մենք միայն մի փոքր օրինակ կը բերենք։

Այդ օրինակը՝ առաջ է բերում մի գիւղացու։

Երբ ես — ասում է նա — Ռուսաստանում գործածուած երկաթեղէնների վիճակագրութիւնը աչքի էի անցնում, պատահմամբ ձեռքս տակը գտայ եւ օդիի մենավաճառից դուրս բերած թիւերը։ Ամսայից սկսեցի համեմատել. եւ ահա իմ համեմատութեան արդիւնքը։

Մի կողմում գութանների եւ անիների վրայ գործածուող երկաթէ ծածկերի ծախքն է, իսկ միւսում օդիի։

Մախսուած է երկաթեղէն,		Նահանգներ.	գութան եւ անիների ծածկ.	Մախսուած է օդի.
1901 թիւին		Բեսարաբեան.	19,000 դր.	4,896,000 դր.
		Վլատիմիրեան	89,000 «	4,164,000 «
		Վոլուգդեան	16,000 «	1,855,000 «
		Վարոնեժեան	230,000 «	9,700,000 «
		Եկատերինոս.	94,000 «	13,066,000 «
		Կազանեան	116,000 «	3,136,000 «
		Կալուգեան	14,000 «	4,868,000 «
		Մոսկովեան	164,000 «	14,716,000 «
		Օրլովեան	210,000 «	5,170,000 «
		Պերմսկայ	87,000 «	12,900,000 «
		Սամարեան	728,000 «	11,200,000 «
		Պեգերբուգեան	5,000 «	31,323,000 «

Մի մ՛այն Մոսկվան կամ չբնակելով մի տարում խմել է 31 միլիոն բուբլի օղի։

Մի փոքրիկ քաղաք Ելնիայ, մի յեռընկած անշնորհ քաղաք, խմել է այնքան, որ իւրաքանչիւր բնակչի վրայ գալիս է մարդգլուխ 31 բուբլի, ձեր փողով մօտ 4 ուկէս ռուբլի։

Կարծեմ բաւական է այդ համեմատութիւնները — շարունակում է գիւղացուն — աւելի հեռուն չգնացի, որովհետեւ ամէն կողմ միեւնոյն է։ Գութանների համար հաղարներ, չատ չատ հարիւր հաղար, իսկ օդիի համար միլիոններ եւ ի՛նչ միլիոններ։

Դուրս եկեք գրաւից նոյն իսկ քաղաքներին բաժին ընկնող մասը, գիւղերէն այնու ամենայնիւ մեծ բաժինն է մընում, չափազանց մեծ բաժինը։

Եւ իրաւ, ո՛րքան էլ այդ դառն եւ կծու լինի, — բացագանչում է նա — մեր ուսական դարը պէտք է անուանել ոչ թէ երկաթի դար, այլ... օդիի։

Ամէն տարի նահանգի խմած փողով, նշանաւոր տիկին մը ըլլալու համար։

Բոլոր ձաքանցիներուն պէս, Քրիզանթէմ խել մը բաներ կը պահէ իր երկայն թեղանիքներուն մէջ, ուր գաղտնի գրպանիկներ կան։ Անոնց մէջ կը դնէ նամակներ, ներին թղթերու վրայ նշանակուած ծանօթագրութիւններ, քարտերու կողմէ լրացուած մաղթանքներ, եւ մանաւանդ մետաքսախառն թղթի փոքր քառակուսիներ՝ զորոնք կը գործածէ անակնկալ պարագաներու մէջ.— Սրբելու համար թէյի գաւաթ մը, ծաղիկի մը թաց ցօղունը փաթթելու եւ կամ ի հարկին իր քիթը սրբելու համար։ (Գործածութիւնը կատարելուն պէս՝ իսկոյն կը ճմրթէ գործածած թղթիկը. գնտակ մը կը շինէ եւ նաղկանքով դուրս կը նետէ պատուհանէն)։

Ձաքանի մէջ ամենէն նշանաւոր անձեր այս կերպով կը մաքրեն իրենց քիթը։

Դիպուածը մեզ հայթայթեց տարօրինակ եւ հաղուագիւտ բարեկամութիւնը Թօռթիւ Սօթէօզ Մեհեանին քրմապահանարան, այն Մեհեանին՝ ուր անցեալ ամիս ա՛յնքան զարմանալի ուխտագնացութիւն մը կատարուեցաւ։

Այդ տեղւոյն շրջանակները հիմա ա՛յնքան ամայի են որքան բազմամարդ էին տօնական դիշերները, եւ ցերեկ տեսնենք մարդ կը զարմանայ կրօնական չէնքերու մեռելական հնութենէն, չէնքեր՝ որոնք դիշերը կեանքատ կը թուէին։ Ո՛չ ոք կայ ժամանակէն մաշած այն հատաքարէ սանդուխներուն վրայ, ա՛չ ոք՝ այն չքեղ ու մեծ կամարաձեւներուն ներքեւ, որոնց փայլն նսեմացուցած է ներկերն ու ոսկեղօծ դրուագները։ Հոն հանելու համար պէտք է անցնել խել մը ամայի բակերէ՝ որոնք լերան կուչին վրայ ասիճանաբար կը բարձրանան, չատ մը հայկական դռներէ եւ անհամար սանդուխներէ, շարունակ բարձրանալով քաղաքն ու մարդկային ժխորներէն վեր, դէպի անթեւ չիրիմներով լեցուն նուիրական ընդարձակ մը։ Բոլոր սալարկներուն ու բոլոր որմերուն վրայ մամուռներ ու ապակեպատեր. խիստ վաղնջական բաներու գորշ գոյնը՝ որ ամենուրեք սփռուած է մեռելի խաւի մը պէս։

Կաղմիւնակի առաջին առաջարի մը մէջ հսկայ Պուտտա մը բաղմած է իր նուսնոֆարներուն մէջտեղ — 15—20 մէթր բարձրութեամբ ոսկեղօծ կուռք մը, առնադպղինձ ոհագին պատուանդանի մը վրայ հաստատուած։

Վերջապէս լեռին կամարդուքը կը ցցուի երկու վիթխարի ուանդական արձաններով, նուիրական գիւղին պահապանները՝ որոնք ոտքի վրայ կեցած են, մէկը ալ եւ միւսը՝ ձախ կողմը, վարի գաղաններու պէս իւրաքանչիւրը երկաթեայ վանդակարմի մը մէջ փակուած։

Կառաղի կեցուածք մը ունին անոնք. զարնելու ձեւով բռունցքնին վերցուցած, դէմքերնին արհամարհոտ եւ անգթորոյն։ Իրենց մարմինները ծածկուած են ծամուած թղթի գնտակներով, զոր անոնց նետած են վանդակներուն մէջէն, եւ որոնք անոնց հրեշային անդամներուն վրայ փակած են սպիտակ փարի նման.— Բարեպաշտներուն մէկ սովորութիւնն է սրբակրօն քարտերու կողմէ փոքրիկ թղթերու վրայ գրուած աղօթքներն անոնց նետել, բարկութիւնին մեղմացնելու համար։ Այդ ահաւոր խրտուիլակներուն մէջտեղէն անցնելով կը մանանք վերջին գաւիթը։ Մեր բարեկամներուն ընկերվարը՝ Ալեքսանդր Հինդլաբթի պատարագը՝ ո՛չ թէ Հաղորդութեան տօնի առթիւ, այլ յիշատակ կը կատարուի վերնատան այն խորհրդաւոր Ս. Ընթրեաց՝ յորում Յիսուս մահուան պատրաստուած Աստուածորդին, յօրինակ մեզ, իր գերասուած խնամախութիւնը ցոյց առաւ՝ նստարկելով իր աշակերտաց առջեւ եւ անոնց տաքերը լուալով։

Մեր այս ըսածներուն մեծ ապացոյց է որ ո՛չ Տօնացոյցի, ո՛չ Ժամագիրքի եւ ոչ կրօնական գիրքերու մէջ, չկայ երբեք յիշատակութիւն մը թէ յանուն Ս. Հաղորդութեան տօն մը գոյութիւն ունեցած ըլլայ Հայ. Եկեղեցիի մէջ. եւ եթէ երբեք մէկ քանի տասնեակ տարիներ առաջ մեր օրացոյցներուն մէջ երբեմն սպրդած մտած է այդպիսի յիշատակութիւն մը, այժմ բոլորովին վերցած է իբրեւ կրօնական վարդապետութեան հակառակող սխալ մը՝ զոր թէպէտ չենք տեսներ չատ հին ինչպէս նաեւ Մխիթարեան Հարց կողմէ վերնատիկ հրատարակուած օրացոյցներուն մէջ իսկ։

Վերոյիշեալ անկարեւոր քրոնիկոնին մէջ ուշադրութեան արժանի ուրիշ ո՛չ նուազ կարեւոր խնդիր մըն ալ կայ՝ զոր հարկ է նկատի առնել։ «Մերանի Պատարագը —կ'ըսէ քրոնիկագիրը— իր կարգադրութեան ներածին չափ, կը մատնակցի աղաղութեանց, կը քարոզէ, կը խոստովանի եւ կը հաղորդուի, այսպէս բարի օրինակ հանդիսանալով քաջառողջ վարդապետի մը որ 25 տարիներէ ի վեր ո՛չ եկեղեցի ոտ դնած ունի եւ ոչ ալ Ս. Խորհուրդներուն մասնակցած»։

Հայր սուրբը, ըստ կրօնագիտութեան, կ'երեւի այն հաւատքը ունի թէ եկեղեցի յաճախելով կամ, Ս. Խորհուրդներու մասնակցելով՝ եկեղեցական մը բովանդակպէս կատարած կ'ըլլայ իր կրօնաւորի պարտքերը, առանց մտածելու թէ հանապազօր Տաճարի սպասարկութեան նուիրուած Փարիսեցին չա՞տ ուրիշ արդար հռչակուած է Ս. Աւետարանի մէջ ա՛ն մաքսաւորը որ մեղաւոր համարուած էր «ուղտեր կլուղ ու մժուկներ քամող» խարերայ կրօնաւորներէ։ Եթէ հաւատքն ալ մեր ցուցամոլութեան առարկայ ըլլայինք եւ Աղօթքը զոր կ'ուղղենք Աստուծոյ, լրագիրներուն ուղղեալ խել մը անկարեւոր քրոնիկոնիներու պէս բան մը եղած ըլլար, Հաւատքը հաւատք ըլլալէ կը դադրէր եւ Աղօթքը ծնդոյի մը զողանջին պիտի նմանէր անշուշտ։

Նախանձախնդիր քրոնիկագրին այդ առարկութեան գնէ քիչ մը իրաւունք տուած ըլլալու համար, եթէ հնար ըլլար, պիտի աշխատէի փնտռելու գտնելու կրօնական հաւատալիքին մէջ օրէնք մը որ 25 տարի եկեղեցի տաք չկոխող ու Ս. Խորհրդոց չմասնակցող եկեղեցական մը դատապարտած ըլլար աւելի քան այն եկեղեցականները՝ որոնք իրար անանանարկելէ, իրար հալածելէ, զրպարտելէ, Թշնամանելէ եւ Աստուծոյ Տունը կռուի եւ հայհոյեցողներու ասպարէզ դարձնելէ եռաքը; եկեղեցի յաճախելով, Ս. Խորհրդոց մասնակցելով եւ Ս. Բեմէն «խաղաղութիւն» որատալով, «Պանծան յանձինս իւրեանց Թէ արդարք իցեն»...

Բայց կը զարմանանք թէ քրոնիկագիր հայր սուրբը ինչո՞ւ այդքան կը պահանջէ զոր նոյն եկեղեցականը մասնակցութիւն ունենայ Ս. Խորհրդոց։

Լ.

ԱՂԱՒՆԻՆԵՐԸ

(ԳԵՂՕՆ)

Թո՛յլ ժանեակներուն լա՛յն վերարուն ծոպերը, որոնց ծիանքը կը խաղա՛ր վրան չուրջը, անոր ներմակութենէն արբեցո՛ւ, կը դեղազարդէին գիշերազգեստը դիւթակա՛ն տեսքով մը։ Ու առաւանց ներուկը փաթաթուած գիշերազգեստով, հեշտանքի մը խախտումին մէջ լողալէն յոգնած, իր սիրական ազատները կը կերակրէր, որոնք տանիքին քիւէն առկախ բունիկին մէջ, թաւնա՛գին երաժշտութեան մը համբերը կուլ՝ յին։ Տանիքէն վա՛ր, կապա՛յ լեզուի մը պէս, լերանցամիջերէն երկնցող դեղը, կը փրուէր յուլա՛ր, արեւին յո՛ր ճառանչումին տակ՝ կ'ոսկեգօծո՛ւէր կը դողդո՛ր, մերկ մարմինի մը պէս սարսռա՛ն, մեկ հեշտանքի մը հպումէն անդրանա՛ծ ի՛նքման։

Տաւրանքի մը համբուն հայլիացումը կը պրիմակուէր ծերուկին դէմքին վրայ. երազանքի մը ղդա՛ն խանգամները խառած էին զինքը, խանգաններ որ, ապագայ աղէտքի մը ուժգնութիւնը կ'ազդա՛ին, արամաբեան առա՛ջնորդնապային տակ, ղդալով թէ, իր վեհամ կեանքին՝ փրփուչ սեբէ՛բուն կանգնները փչուած, պիտի թերթատ՛ուին։ Ա՛ւանդապահ, լուրի քարմ մը դարձեր էր անը՝ չա՛ւկ։ հուշելի մը կծա՛ւ բարմանքին պէս, կը կեա՛ր ուսնդերը, գինո՛վ ցնորանքի մը ենթարկելով ծերուկը։ ու գերեզմանին մառ՛ալ խրատիլակը կը ցցուէր իր աչքին, աշնային թախծութեան մը ցա՛ւուա մղձաւանջովը, ու սիրաը կը ցաւէր այդ կատանքին տակ հեկեկալին։

Ցուրմանքներու մարմրումներուն տա՛կ մնեցա՛ծ, գիշերազգեստին թոյլ ժապաւէններու ծիանքին տակ աղա՛ղուած, կուգար ան, իր սիրուն աղաւնիները կերակրելու առաւանց, երբ կ'անսարա՛նեն տակաւ, մարթին սեւ՝ թափառած երանգները չքեղ գոյներու հոգեվարքի հրանդիւնին մէջ լուսա՛ւ։

Երբեմն հովի թեթեւ սոյլ մը, հիմանք կը բերէ՛ տանիքէն ներս, բա՛ւական օրորումներով. քիչա՛ յոյթիներով, ցաւին բարա՛կ հովփփումներ, որ հրդեհանքին խորանկ կիրքը չէր մարեր, տակայն։

Թանուա առաւանց մը, առանց ուշադրութիւն ընելու հովին վայրագութիւններուն ու գեղին լորդած մոլուցքին, ձին մարտած էր ծերուկը դէպի հեռա՛ն. հանդրուան մը, որ, վանգներ ունէր. ու նորէն աղաւնիները տանիքին կասարկն առկախ բունիին մէջ, ծա՛նր վրդովանքով մը, թախծո՛ա երաժշտութեան մը մանանաքը մեներգած էին, կենդանիի յատուկ բնազդո՛վ.— Ո՛վ գիտէ...։ Սակայն իրենց ողբակո՛ծ, հա՛, հա՛, դաշնակութիւնը կը մասնանչէին մօտաւոր աղէաը։ Սեւ երիզը գծագրուած էր ծերուկին դէմքին վրայ, հեգեւոր արտասուութիւնով մը վարագուրո՛ւած։ Աչքերը արիւնատած էին. մեկնած պտուն. աղաւնիներուն աւանդական զրոյցը պիտի կատարուէր անվաւեր։

Երբ էր քայլերուն ձայնը մարեր էր, տանը սենչն ան՛ը։ զգա՛ց տակաւ թերթատուելը իր կանքին, լսել կարենց արքաղաքը, որ կը կանչէ՛ին զինքը։ այն տանն, յուսիանկան բատանուին կսկիծը լցա՛ւ սիրտին մէջէն, սարսրէ՛ն...

Յաւիտենապէս մեռցո՛ղ լաներու պոռթկում մը կայ հիմա նոյն տան մէջ, ուր տարիներո՛վ, տարիներո՛վ, խնդիրն ու բերկրանքը մոլթքած էր։ Տենդո՛ա կրսկծանք մը կը գալարուէր ողոց անուշ մեհեանին մեծ սրանը դէմի կողմն է։

Այդ սալարկուած գաւիթին մէջ ա՛նագապղինձէ ջահակալներ կան՝ փոքր աշտարակներու չափ բարձ։ Դարաւոր Միգաններ, (տեսակ մը նուիրական ծառ եղեւնիի ցեղէն), որոնց բազմաճիւղ բունները վիթխարի ջահերու նման անշնորհ համաչափութեամբ մը չարուած են, իրենց դալար տերեւներով կը հովանաւորեն այդ սրբավայրը։ Տաճարը՝ ամէն կողմէ մեծաբաց՝ խոր է եւ մթին, ոսկեզօծ ու ջնջուող հեռաւորութիւններով՝ որոնք հեղնեան կը կորսուին մթութեան մէջ։ Ամենէն հեռաւոր խորքը կը գանուի քարտերը՝ նստած դիրքի մէջ, որոնց ձեռնամած ու մատափսի դիրքը տարտամորէն կ'ընդնդմարուի դրան։ Անոնց առջեւ խորանները կան, ծանրաբեռնուած մեռաղէ սքանչելի անօթներով, որոնց մէջէն դուրս կը ժայթքեն արծաթէ եւ ոսկիէ նունուֆարներու ճկուն խուրձեր։ Նեռ մանեանս պէս կը զգանք քաղցր ու հեշտալի բոլոր այն անուշահոտ փայտիկներուն՝ զորս քարտերը անդադար կ'ալրեն չատատուծներուն առջեւ։

(Շարունակելի)

չրթունքներն դուրս, ցաւագին դալկութիւնով մը։ Խոցոտուած սիրտի մը ամբողջ տառապանքին երգը կը ժայթքէր։

Հարը որ մնացած էր, ուշ, աչդիւղ իր ձայնը տոգեպատարումներով վերջապէս յաղթահարուած էր Զարին կատղած ուժին տակ. ան զսպուած էր՝ մինակ ձգելով զիրենք այլասերի վրայ, յաւէրժապէս կապոյտ երկին քներուն տակ խորհրդաւոր, անհանգո՛ւտ գացած էր։ Աղաւնիներուն գուժկան կոծումները, իրականութեան օդակները հիւսած էին իրենց շուրջ վերջապէս, անդո՛ւթ. որսկեանու աղաւնիները, անիծուածները, աւերք կը ցանեն այն տանը մէջ, որ ժոյ հիւրընկալ ըլլալ իրենց։

Տղաքը լանջերին ուռեցուցած քաղցրիկ ցնորանքի մը առկայծումն, օրերով սպասեր էին հայրիկին ցանկալի վերադարձին, բայց անոր վերադարձը չտեղնունցաւ՝ ա՛լ տուն էն ներս, ոչ իսկ խաղրիկ մը եկաւ թէ ինչ եղած էր ան. անոր տեղ իրենց տաքնա՛լ կեանքը բաղքոնած էր. եթէ սակայն, իրենց գլխուն վրայ ա՛լ ներգործութիւն չուներ աղաւնիներուն աղբահոտ կանչը, լայնքը։ Հիմա՝, ոչ իսկ ճառագայթաւոր նչուլիկ մը կը լուծկլտայ այդ սեմէն ներս։ Աւերակ մը կը բարձրանայ հոն յաւիտենապէս լացող այդ տունին տեղը. ու աւերքն է որ կը կոթողի յաւէտ՝ ազգականներուն տուներուն ալ վրայ։ Մերձակին մեկնումէն ետք, աղաւնիներուն անէծքը որուց որդի անցեր եւ փնացուցեր է, կը պատմեն, հմայուն ընտանիքը. տունը հեւացող մխոցակոյտի մը վերածեց կ'ըսեն, ու պա՛ղ քարերուն, փլփլած պատերուն վրայ երբեմն տակաւին, բաւեր ու աղաւնիներ իրենց կաղկանձը կուլան տխրագին։ ՎԱՀԱՆ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԱՐՁԱԳԱՆԳ ՄԱՆՉՈՒՐԻԱՅԻՆ

Դրուագ մը Բորթ-Արթուրի առջեւ կատարուած նաւային ճակատամարտ մը. — Թէ ինչպես մեռած է ճապոնական նաւազ մը. — Խարպինի անձարեւը։

Բարիզի թերթի մը թղթակիցը սա նամակը ուղղած է Խարպինէն. — «Բորթ-Արթուրի թղթակից ինձի յանձնարարած է նաւային երկտարդ սպայ մը ալ վերջերս ինձ կ'ուղեւորի, եւ որ ճապոնական նաւազի մը նկատմամբ հետեւեալ պատմութիւնը ըրաւ. — «Կարծեմ մարտ 14ին էր։ Ռուսական Բորթիլանաւեր պակրած էին ճապոնական Թորփիլանաւ մը որ կէս ընկղմած էր եւ մեզ մը լուսեր խուսափելու վերջնական ազէէն։ Նաւազները ու սպաները կռնային լողալով երթալ դէպ ի իրենց նաւատաքինը որ կը մտներ, մինչդեռ Ռուսերուն Բորթ-Արթուր կը վերադառնար։ Ճապոնական նաւազները չեզոքին այդ միջոցին դիմեցու։ Երբ Թորփիլանաւը հեղձնէ կը խարաւորէր եւ ջուրէն հազիւ տասը սանթիմէթր բարձր էր, նաւին հրամանատարը, փոքրոնական մարդ մը, կեցաւ իր կամրջակին մէջտեղը եւ ոտկոտէթ մը հանելով ծխաուսիին, սնարարեր ձեւով մը վառեց. նոյն պահուն Թորփիլանաւը բոլորովին անյայտ եղաւ ջուրին մէջ։ Բայց ճապոնական նաւազները, ինչպէս նոյն ինքն հրամանատարը, ծովին տակը գացին՝ ուրախութեան ոռոգներ արձակելով։ Ճապոնեներուն հրամար պատերազմը անձնասպանութեան ձեւ մըն է միայն երբեւ դոն մը ստանալու մասուցեալ։ Սակայն ալ կ'ուզեն մեռնել՝ վերելելու յաւիտենական երջանկութիւնը։» Արդէն գրեցի թէ ինչ անպատեհութիւնները ունի առոյգներու հաւլեր այս երկրին եւ մասնաւորապէս Խարպինի մէջ, ուր իրրեւ ճոմարդ ողմիցը խաւչեր միայն կան։ Դիցի նաեւ թէ ամենէն անհանդուրժելի հովը, այն սառուցիկ հովը որ փոչի ամպեր կը բարձրացնէ եւ բոլոր հաղորդակցութիւնները կը դադրեցնէ քանի մը օր։ Հիմա սակայն նոր անպատեհութիւն մըն ալ ունեցանք՝ անձրեւը որ այս քաղաքին մէջ, չինաթեանց դարձրան մը, ամենէն անտանելի բանն է։ Առոյգներու հաւլուն պէտ փոդոցները լիճի կը վերածէ, կոյուղիի մը, թանձր ու կպչուն տիղմի ծովի մը։ Հեծանոն գացողները չեն կրնար քալել, վատն դի ոտքերնին կը սահի եւ անկումները անխուսափելի են։ Կառքերը նախ դէչ աղէկ կ'երթեւեկեն՝ քաղաքին մէկ ծայրէն միւսը (չորս քիլոմէթր) չորս ֆր.ի տանելով, բայց քիչ ետքը ասոնց երթեւեկութիւնն ալ կը դադրի, կէսօրէն հինգ ժամ վերջը կարելի չէ փոդոց ելլել. ամէն ոք սաղուած է տունը կամ օթելին մէջ բանտարկուած մնալ, վասն դի բոլորովին անկարելի է փոդոց ելլելը։ Հետեւեալ օրն ալ կառքերը չեն բանիր։ Տղիմը չատ բարձրացած է եւ անձրեւը հեղեղատ կ'ուելցնէ դայն։»

ԶԻՆՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Մաեր մսանոգութիւններ. — Ճապոնական յաջողութիւններուն եռը. — Միջազգային վտանգ. — Գերման միսիոնարներուն ճամակներ. — Ռուս մամուլին կարծիքը։

Բարիզի թերթ մը հետեւեալը կը գրէ. — «Որքան ատեն որ յապոնի չորրորդ Բեւերսբուրգի զօրավարին ծրագիրները, անկարելի է դատել զինուորական կարեւորութիւնը Ճապոնեաց յաղթական մուտքին մանչուրիական հողին վրայ։ Կացութեան ճշմարիտ վիճակը ճանչնալու համար Զինու կամ Ճապոնի դեսպաններուն չդիմելինք, վասն դի երկուքին ալ չորը կը պահանջէ աքօղել ճշմարտութիւնը։ Նախատեսեր համարեցինք ֆրանսական ու ռուսական դիւանագիտական շրջանակներուն կարծիքը առնել։ Այդ շրջանակներուն մէջ վերջերս կը տիրէ այն կենտրոնութեանց համար որոնք միջազգային տեսակէտով կրնան առաջ գալ Զինու պաշտօնական կամ ժողովրդական մտքոմտութենէն։ Ռուսական շրջանակները ըսին. — «Ո՛չ զինուորական եւ ոչ ալ քաղաքական տեսակէտով մեզի մեծ երկիւղ մը պիտի ազդէ երբ Զիներն ալ մասնակցին պատերազմին։ Նոյն իսկ կարգ մը առաւելութիւններ ալ պիտի ընծայէ մեզի որպէս, պիտի կրնանք, Մայրաքաղաքն Արեւելքի խնդրոյն վերջնական կարգադրութեանը առեն, աւելի առատ պաշարներ քաշել ներկայ պատերազմէն։ Սակայն մեզի երկիւղ ազդողը միջազգային հետեւանքներն են Զինաստանեան այդ միջամտութեանը։ Վերջին դէպքերէն ի վեր Զին կը դառնայ եւրոպական տէրութեանց տեսակ մը խնամակալութեան տակ։ Այդ տէրութիւններն իսկ իրենց միջեւ տեսակ մը հաւասարակշռութիւն հաստատած են, արդիւնք իրենց տենչանքներուն չափաւորութեանը։ Այդ հաւասարակշռութիւնը պիտի չկրնայ դիմանալ իրաց կացութիւնը փոխող ամենափոքր ցնցումին։ Տէրութիւնները իրենց մէջ համաձայնած են Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ սահմանափակելու ներկայ պատերազմը։ Սակայն խնդիրը այդ վիճակին մէջ չի կրնար մնալ, եթէ Զին, խոյս տալով միջազգային խնամակալութենէն, մասնակցի պատերազմին։ Այն ատեն է որ յանկարծ երեւան պիտի գան հիմա զսպուած ախորժակները»։ Ֆրանսայի կողմն ալ միեւնոյն երկիւղները յայտնուեցան։ Դիտել տուեցաւ նաեւ թէ դէպքերը յանկարծակիի բերած էին դիւանագիտութիւնը, քանի որ անկարելի էր առաջուընէ կարգադրել տակաւին գոյութիւն չունեցող խնդիրներ։ Եթէ կենտրոնութիւններ ծագին, յարաբերութիւնները չատ սերտ են մէկ կողմէ Ֆրանսայի ու Ռուսիոյ եւ միւս կողմէ Ֆրանսայի ու Անգլիոյ միջեւ, հետեւաբար յուսալի է որ այդ մեծ տէրութեանց հաւաքական ձեռնարկը թող պիտի չտայ որ Մայրաքաղաքն Արեւելքի խնդիրը գժտութեան կայծ մը ըլլայ եւրոպական ազգերու միջեւ։

—Զին դանուող դերման միսիոնարներուն նամակները կ'ըսեն թէ Նեալի մէջ Ճապոնեաց յաջողութեան լուրը Զինու մէջ ընդունուեր է այն տեսակ մեծ խանդավառութեամբ մը որ յուսալի չէր դեղին ցեղին պատկանող ժողովուրդէ մը։ Զինու բոլոր նահանգներուն մէջ բուռն գրգռութիւն մը կը տիրէ։ Դերման միսիոնարները մասնաւոր ուշադրութիւններ ստացած են թէ օտարականներուն դէմ ընդհանուր չարժում մը կը պատրաստուի։

—Ռուս լրագիրները միւս մտահոգութիւն կը յայտնեն Զինու ընթացքին նրա կատմամբ Մանչուրիոյ եւ Մոնկոլիոյ մէջ։ Նովոյե Վրեմիա կը յայտարարէ թէ այդ խնդրոյն վերաբերեալ բոլոր լուրերը վերջերս հանգամանք մը ունին. նոյն թերթը մանաւանդ յուսալի կը յայտնէ չինացի վաճառականներուն Մոսկուայէ մեկնելուն համար։ Նովոյե Վրեմիա կը յայտնէ, տակաւին իրար չճանչնալուն պատճառաւ, սիրային փոխադարձ խոստովանութիւն մը ընելու համար։

Հրաւիրեալներուն մէջ կային Բէրհուարդ ընտանիքին երկու անձնական բարեկամները։ Առաջ էին տարաբ Բարոնեսս ու Մէն-Ռոյի նոտարը։

Առաջինին ներկայութիւնը զուարթացուցած էր բոլոր դէմքերը, մինչ նոտարին ներկայութիւնը ընդհանուպ պիտի մը թաղուէր ամենուն դէմքերը, եթէ երբեք ալիսարիկ պատահարութիւնները չխարդարէին պարակել իրենց թշնամական զգացումները։ Ինչ փոյթ։ Պ. Պրիւլէն կը համարուէր աղեստալի թռչուն մը՝ այդպիսի բարեբասակի պարագայի մը մէջ։

Հաշկերոյթին ուարտելէն յետոյ նոտարը սկսաւ խոսիլ սիկին ար Բէրհուարտի ու Ծերուկ Երէցին հետ։

Ուստի Հարի ու Իվոն առիթ ունեցան չտեսնող տեսակցութիւն մը ունենալու գլուխ գլխի։

Առանց իրարմէ քաշուելու եւ սրտաբաց խոսակցեցան։ Իրենց խոսակցութեան նիւթն էր օրուան դէպքը, այսինքն կատարուած ամուսնութիւնը, որուն աղաղակից դանուած էին երկուքն ալ։ Հարի նախ դրուատեց Արման Ռէնկոն։ Երկար տանէ ի վեր կը ճանչնար դայն եւ երաշխաւոր կ'ըլլար անոր յատկութեանց համար, որոնք Մարի-Ժանի երջանկութիւնը պիտի ապահովէին։

Այս ներբողականին պատասխանեց Իվոն, իր կարգին դրուատիքը ընելով Մարի-Ժանի։

— Այո՛, կը հաւատամ թէ պարոն Ռէնկօ ձեր ըսածին պէս արտի ու պատուոյ տէր երիտասարդ մըն է։ Նոյն իսկ ուելին պիտի ըսեմ. սիրելի Ժանիքիս յարմարող լաւագոյն ամուսին է։ Հեղահամբոյր ու համբերատար վարմունք մը պիտի ունենայ անոր հետ, որովհետեւ պէտք է խոստովանիլ որ իմ Ժանիքս անոր թերի չէ բնաւ, եւ իր ճշմարիտ Գրքոյն՝ յամառութեան, քմահաճոյքներու եւ սրտնեղութեան տագնապներ ունի։

Այսպէս խոսելով, Իվոն կը ժպտէր, բաց խոսակցեցան։ Իրենց խոսակցութեան նիւթն էր օրուան դէպքը, այսինքն կատարուած ամուսնութիւնը, որուն աղաղակից դանուած էին երկուքն ալ։ Հարի նախ դրուատեց Արման Ռէնկոն։ Երկար տանէ ի վեր կը ճանչնար դայն եւ երաշխաւոր կ'ըլլար անոր յատկութեանց համար, որոնք Մարի-Ժանի երջանկութիւնը պիտի ապահովէին։

Այս ներբողականին պատասխանեց Իվոն, իր կարգին դրուատիքը ընելով Մարի-Ժանի։

— Այո՛, կը հաւատամ թէ պարոն Ռէնկօ ձեր ըսածին պէս արտի ու պատուոյ տէր երիտասարդ մըն է։ Նոյն իսկ ուելին պիտի ըսեմ. սիրելի Ժանիքիս յարմարող լաւագոյն ամուսին է։ Հեղահամբոյր ու համբերատար վարմունք մը պիտի ունենայ անոր հետ, որովհետեւ պէտք է խոստովանիլ որ իմ Ժանիքս անոր թերի չէ բնաւ, եւ իր ճշմարիտ Գրքոյն՝ յամառութեան, քմահաճոյքներու եւ սրտնեղութեան տագնապներ ունի։

Այսպէս խոսելով, Իվոն կը ժպտէր, բաց խոսակցեցան։ Իրենց խոսակցութեան նիւթն էր օրուան դէպքը, այսինքն կատարուած ամուսնութիւնը, որուն աղաղակից դանուած էին երկուքն ալ։ Հարի նախ դրուատեց Արման Ռէնկոն։ Երկար տանէ ի վեր կը ճանչնար դայն եւ երաշխաւոր կ'ըլլար անոր յատկութեանց համար, որոնք Մարի-Ժանի երջանկութիւնը պիտի ապահովէին։

Այս ներբողականին պատասխանեց Իվոն, իր կարգին դրուատիքը ընելով Մարի-Ժանի։

— Այո՛, կը հաւատամ թէ պարոն Ռէնկօ ձեր ըսածին պէս արտի ու պատուոյ տէր երիտասարդ մըն է։ Նոյն իսկ ուելին պիտի ըսեմ. սիրելի Ժանիքիս յարմարող լաւագոյն ամուսին է։ Հեղահամբոյր ու համբերատար վարմունք մը պիտի ունենայ անոր հետ, որովհետեւ պէտք է խոստովանիլ որ իմ Ժանիքս անոր թերի չէ բնաւ, եւ իր ճշմարիտ Գրքոյն՝ յամառութեան, քմահաճոյքներու եւ սրտնեղութեան տագնապներ ունի։

Այսպէս խոսելով, Իվոն կը ժպտէր,

Ռուսերը, կրնայ ըլլալ որ ամբողջ Եւրոպի հովիշն հեռանալու մեծ վտանգին ենթարկուին։ Եթէ Զասուլիչ զորավարը նոր զինուորներ պիտի ստանայ, ատանք Լեաօ-Եանկի պահեստներէն միայն կրնան առնուիլ։»

— Տիլլի Եէսբրեսի Թոքիոյի թղթակիցը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Ճապոնեաց պատերազմական մէկ նոր ծրագրին վրայ, զոր սարիպաեր են փոխել, սպայակոյտին սպաներէն մէկուն կողմէ կատարուած մատնութեան մը հետեւանքով.— Բանակին պահեր տարիլ Չէին տեղի ունեցած գումարումի մը մէջ որոշեր են 320,000 զինուոր յաւելցնել պատերազմին սպէս։ — Առաջին զորաբանակ՝ Պառոն Քուրոքի զորավարին հրամանատարութեանը տակ, որ հիմա ամբողջովին Եալուի վրայ կը դանուի։ Երկրորդ զորաբանակ, Պառոն Օքու զորավարին հրամանատարութեանը տակ, Հիրոշիմայի մէջ պատրաստ է։ Ճապոնները մատիր են այդ զորաբանակը Եալուի արեւմտեան կողմէն հաւանօրէն Թաքուշան ցամաք հանելով Ռուսերուն կողը աղարել։ Երրորդ զորաբանակը տակաւին շարժման մէջ չէ. ատոր հրամանատարն է Նաձու զորավարը եւ Վլատիվոսթոք պիտի ղրկուի՝ Խարպինի վրայ քաշելու, բայց յանկարծ առաջ ցամաք պիտի չելլէ։ Չորրորդ զորաբանակը որ հիմա շարժման վիճակի մէջ կը դրուի, Լիաօ-Թունկի արեւմտեան եզերքը ցամաք պիտի հանուի։ Հրամանատարը պիտի ըլլայ Նաձի զորավարը։

—Ճէնովայէն կը գրեն թէ Ճապոնցի պաշտօնատար մը, չինացի երեւելի անձնաւորութեան մը հետ, Բանձուլիի մէջ հանդիպումներ մը կատարելով Ռուսերը ետ քաշուեր են։

ԲԱՐԻԶ.—Կ'ըսուի թէ Բուրոքաթքին զորավարը ետ կեցեր է գործադրելէ այն ծրագիրը, որով իր հրամանատարութեանը տակ գտնուող զինուորները Սունկարի գետակին եզերքը պիտի համարձակէր։

ԲԵՐԼԻՆԻ ԿԱ.— Նոյն հարիւր յիսուն հազար զինուոր կը ղրկուի Բուրոքաթքին զորավարին, որ առ այժմ կարելի եղածին չափ դէպի ներսերը պիտի քաշէ Ճապոնները եւ երբ նոր զինուորները ժամանեն, յարձակողական պիտի սկսի։

ԲԵՐԼԻՆԻՐԿ, 11 մայիս (Պատօնական).— Բարքէվիչ զորավարը կը հեռագրէ թէ մայիս 8ին Բէգթիոնկի (Եալուի վրայ) քարեակ պահապան զինուորները՝ 75 հոգիէ բաղկացած՝ անձնատուր եղեր են ռուս հետազօտիչներուն։

— Մայիս 6ին ռուսական ջոկատ մը գրաւած է Բէնք-Թան-Թիրը՝ Եալուի վրայ։

— Ռուս հետազօտիչ խումբերէն մէկը՝ Ուլանէն (Եալուի մօտ) 10 քիլոմէթր հեռուն հանդիպեցաւ թշնամի ջոկատի մը, որ 200 քարէացի զօրքերէ եւ 200 ալ քարէական համազգեստ հագած ճապոնցի զօրքերէ կը բաղկանար։ Ռուսն կռիւէ մը ետքը՝ թշնամին քաշուեցաւ դէպի Ո.ոյն։ Ռուսերուն կորուստներն են 1 զինուոր մեռած եւ 4 վիրաւորուած։

— Սաքարով զրոզվորը կը ծանուցանէ թէ Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկը գրաւեր Ճապոնցիները տակաւին հոն կը գտնուին, եւ հետազօտիչներ կը ղրկեն Լիաօ-Եանկ ատող ճամբուն վրայ։

— Մայիս 5ին Ճապոնները գրաւեցին Բուան-Թուան-Սիանը, Ֆուէնկ-Հուանկ-Զէնկէն 70 մղոն դէպի հիւսիս-արեւելք։

ԲՍՐԻԶ.— Ճապոնական նաւատորմիղը այժմ կը ումբակոծէ Բորթ-Արթուրի բերդերը եւ քաղաքը։

— Զրոյց կը պտտի թէ Եալուէն քաշուած ռուս զորքերը յաղթուեր են Մոթիէն Լիէնկի մօտ եւ թէ Զասուլիչ զորավարը, իրենց հրամանատարը, սպաննուեր է։

— Կը ծանուցուի թէ ճապոնական նաւատորմիղը բոլոր զորքերու ցամաք ելլելը պաշտպանելէ վերջը, Վլատիվոսթոքը պաշարելու պիտի երթայ։

— Բորթ-Արթուրի պաշարումը վերցաւ։ Քաղաքին պահապան զորքերը յաջողեցան դուրս ելլել եւ դէպի ծով մղել Ճապոնցիները։ Հետագրական դիծը վնասահատուեցաւ։

ՌՈՒՍ ԿԱՄԱՒՈՐՈՒՀԻ ՄԸ

Նորաձի աղջիկ մը որ կամաւոր կը գրուի. — Ճամբուն դժուարութիւնները.— Անկնաս աղջիկը։

Լա Թրվիւ Ռուս կը պատմէ թէ Խարպինի մէջ վերջերս ամենուն ուշադրութիւնը գրաւած էր դեռատի ու գեղանի աղջիկ մը, երկար վերարկու մը հագած, մուշտակէ լայն գլխարկով ու բարձր մոյկերով։ Ռուս կամաւորաւորի մըն էր, Անթոնին Վասիլիէվնա Բեդրովա անուն, որ Սարթով կը բնակէր, ուր ուսարան է ուսման շրջանը։ Տասնըհինգ տարեկան է. իր ծնողքը մեռած ըլլալով՝ պրուսակ զարկի մնացած է։ Երբ պատերազմ ծագեցաւ, Անթոնին հայրենասիրութենէ մղուած, ուզեց երթալ կամաւոր մասնակցիլ պատերազմական ապագայ գործողութեանց։ Այս բանը չատ պարզ կը թուէր իրեն։ Հետեւակազօրքի 36դ գունդը Մայրաքաղաքն Արեւելք մեկնած ատեն՝ Անթոնին Բեդրովա խնդրեց գունդին ընկերանալ։ Գրեթէ առանց դրամի ու ոչ է գոյքի, կորովի աղջիկ, համարձակեցաւ ճամբայ ելլել։ Սառած Պայքալ լճին վրայէն կատարուած հետիոտն անցքը չկնաքցուց նորատի աղջիկը։ Զինուորներուն հետ կը քալէր։ Դժբախտաբար, այն օրը երբ գունդը 42 վերստ ճամբայ պիտի կարէր, օդը չատ գէշ էր. 18 աստիճան ցուրտ կ'ըներ, հով կար ու իրիկուան թանձր մշուշ մը պատեց չորս կողմը։ Զինուորներէն ուելի թեթեւ հագուած եւ երկար գնացքներու չվարժուած, սակայն տպչեցուցիչ կրքով մը հանդուրժեց բոլոր դժուարութեանց, եւ բուսական առողջ վիճակի մը մէջ հասաւ որչեալ տեղը, ցրանքած ունենալով դէմքին ու ոտքերուն վրայ։ Աւելի մեծ դժուարութիւններ ծագեցան Խարպինի մէջ։ Հոն իրեն յայտարարեցաւ թէ չէր կրնար բանակին հետեւիլ. կամ Սարթով դառնալու եւ կամ Խարպինի մէջ մնալու էր։ Ուեղ աղջիկը ստիպուեցաւ ետ կենալ իր ծրագէն։ Ոչեւոց գթութեան քարերու քով երթալ։ Բայց հոն ալ նոր խոչդոտներ ելան իր դէմ. իբր դթութեան քոյր չէին կրնար ընդունիլ զայն, մինչեւ որ չարձանագրուեր կարմիր Խաչի մէկ ջոկատին մէջ։ Մանկամարդ աղջկան վիճակը չատ տագնապալից էր։ Մարդ չէր ճանչնար ու ապրուստ զուրկ՝ մինակ մնացած էր այնպիսի հեռաւոր քաղաքի մը մէջ, ուրկէ խոյս տուած էր կիներուն մեծ մասը։ Վերջապէս գունդին սպաներուն խնդրանքին վրայ, Թայլաուութիւն ստացաւ կարմիր Խաչի բաժին մէջ ընդունուելու, ուրկէ ղրկուեցաւ չալոնս հիւանդանոց մը։

ԹԱԳՈՒՀԻՆ ՆՈՒԻԷՐ

Բարմեն Սիլվայի՝ մեկ ոիճանալի ձեռնարկը. — Ապատանարան ունկոր ու կարոս զրագեցեռու համար։

Ռումանիոյ Էլիզապէթ թագուհին հիանալի ու սրտայոյզ դաղափար մը ունեցաւ, որոնց նմանները կիներու սրտին մէջ միայն կը փթթին։ Մտածելով թէ ինքն ալ բանաստեղծ ու գրագէտ է, թագուհին կամ Քարմէն Սիլվա ուզած է կարելիոյն գտնուելի տարբեր, անկար գերրագէտներուն, որոնք նիթական անձուկ վիճակի մը մէջ կը գտնուին։ Ուստի ստրջած է ապաստանարան մը հիմնել, ուր պիտի ընդունուին ամէն երկրի գրագէտներ, որոնք իրենց ապրուստը ճարելու բոլորովին անկարող ըլլան։ Այդ ապաստանարանը պիտի հաստատուի Սպեէնհայմի գաղանալի դղեակին մէջ, Ռէյնի վրայ, սեպտեմբերին Քարմէն Սիլվայի՝ Դրդեակը հիանալի դիրք մը ունի եւ չատ լաւ կահաւորուած է, այնպէս որ հոն ընդունուողները չատ հանդիստ պիտի ըլլան։

ՄԵԾ ՆԻՒԱՏՈՐՄԵՐԸ

Մեծ տերութեանց ճատալին ուժերը. — Շինուելիք վրայ եղող մարտանաւեր։

Վերջին պատօնական վիճակագրութեան մը համաձայն, անցեալ մարտ 3ին, Ս. գլխա ունէր 445 մարտանաւ, Ֆրանսա՝ 399, Ռուսիա՝ 280, Գերմանիա՝ 213, Իտալիա՝ 204, Մ. Նահանգները՝ 111 եւ Ճ-պոն՝ 48։ Անգլիա չունէր կատար 104 մարտանաւ, Ֆրանսա՝ 172, Ռուսիա՝ 49, Գերմանիա՝ 24, Իտալիա՝ 28 Մ. Նահանգները՝ 27 եւ Ճապոն՝ 7։ Հետեւաբար, Ֆրանսա առաջին կարգը կը գրաւէ։ Անգլիա մասնաւորապէս չունեն կատար 8 հատ հետազոտիչ նաւեր, որոնց նմանը ոչ մէկ տէրութեան նաւատորմին մէջ կը գտնուի։ Ռուսիա ալ 14 ընդդիմակայ շրջեր չունի կատար։

ՀՆԴԿԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ

Վերակազմութիւն բանակին. — Լորդ Քիչնէրի առաջարկը։

Անգլիոյ կառավարութեան ուղղուած յիշատակագրով մը, Լորդ Քիչնէր կը խնդրէ որ տրամական բարեփոխութիւն մը ներմուծուի Հնդկաստանի զինուորական կանոնագրութեան մէջ։ Կ'առաջարկէ ջնջել բոլոր ռազմախրճերը ու զորանոցները, եւ պատերազմի ատենը զորք բաները միայն ուսուցանել։ պարզինները փոխուած ըլլալով բոլորովին, զինուորական մարդանցի տարբեր ձեւ մը պէտք է կիրարկել։ Այսուհետեւ ապահովը պիտի զաղին իրենց մարդոց հրամանագրումով ու կրթութեամբ։ Լորդ Քիչնէր կ'առաջարկէ սպայակոյտի դասերուն մը հիմնել Հնդկաստանի մէջ։

ՄԱՀ ՍԹԱՆԼԻԻ

Նշանաւոր երկրախոյզին մահը. — կենսագրական ցօրեր. — Ճամբորդութիւն ափրիկեան երկիրներու մէջ. — Անմոռանալի կեանքը։

Ինչպէս ծանուցինք երէկի հեռագրական բաժնին մէջ, Սթանլի մեռաւ առջի օր։ Իր մահուանը կ'անհանգստայ մէկը երկրախոյզներու այն չանհնակ դէմքերէն, որոնք այնքան հետաքրքրութիւն առաջ բերած են ամբողջ աշխարհի մէջ։ Իր ուղեւորութեանց պատմութիւնը միշտ պիտի լսուի հրաշալի արկածախնդրութեանց սիրահար սերունդի մը կողմէ։

Սթէնլի (ձօն Ռոլլանս, ասուանեալ Հանրի Մորթէն) օրագրող եւ երկրախոյզ, ծնած էր Տընպիկի (Կալլէսի երկիր) մէջ, 1841 թ։ Ակզբան կը մասնակցի Ամերիկայի Հարաւային Հիւսիսային Բաժանման պատերազմին՝ դաշնակից բանակին մէջ, յետոյ՝ իբրեւ օրագրող՝ Լորա Նոբլի կ'ընկերանայ Հապ յընտան։ Եւրոպայի մէջ դիրքորդը էր Նիւ-Եորք-Հերալդի հաշուոյ, երբ 1889 հոկտեմբերին, նոյն լրագրին տնօրէնին կողմէ պաշտօն ստացաւ հատուկ թղթակցի Ափրիկէ երթալ ու Լիվինկսթոնը գտնել, որուն վրայ ճշգրիտ լուրերը կը պակասէին երկար տարիներէ ի վեր։ Այս ուղեւորութիւնն է որ յետոյ նկարագրեց Սթանլի այնքան իրական գոյներով, եւ իբրեւ ճշմարիտ երկախոյզ ու օրագրող։

Սթէնլի ներկայ գտնուելէ յետոյ Սուէզի ջրանցքին բացման հանդիսաւորութեանց, այցելեց Պաղեստին, կ. Պոլիս, հարաւային Ռուսիա եւ Պարսկաստան։ Յետոյ անցաւ Հնդկաստան եւ ի վերջոյ Զանզիբար (1871 յունվ.), ուրկէ հատարակածային Ափրիկէ մտաւ։ Իր պաշտօնը լիովին գլուխ հանեց եւ յաջողեցաւ գտնել Լիվինկսթոնը Օմբիթի մէջ, Թանկանիքայի արեւելեան եզերքին վրայ։ Լիվինկսթոնի արշաւախումբին պաշար հայթայթեց, ուեւրպա դարձաւ, ուր աշխարհագրական շրջանակներէն ջերմագին ընդունելութիւն գտաւ, թէեւ սկզբան կասկածած ըլլային Սթէնլիի ճամբորդութեան վրայ։

Յետոյ կարնէք Ուսլելիի հետեւեալ Ակտիթիներու մասն Ո էսթիմբերի մէջ երկրախոյզ Լիվինկսթոնի լուղարկուորութեան ներկայ գտնուելէ յետոյ, Զանզիբար մեկնեցաւ 1874ին վերջերը, առաջ տանելու համար այն խուզարկութիւնները, որոնք կիսկատար մնացած էին Լիվինկսթոնի մահուան։ Ուստի երկրորդ անգամ ըլլալով խուզարկեց հատարակածային Ափրիկէն, Նիլ-Եորք-Հերալդ ու Տելի Թելեկրաֆ հոգացին բոլոր ծախքերը։ Յաջողաբար հասաւ Լիվինկսթոնի նիստեղ

տեսիականութիւն կը դառնար ափրիկեան միջազգային ընկերակցութեան։

Ապա Պելլիի համաձայնովին գնաց։ 1887ին, Սթանլի ճամբայ ելաւ Ամանտեանի եղերքներէն, օգնութեան հասնելու համար Էմին փաշայի, որ մեկուսացած էր Ափրիկէի խորը։ Ուստալի գաւառին մէջ։ Անհուն եւ նսեմաւուեր անառա մը կարել անցնելէ յետոյ ամբողջ հարիւր վաթսուն օր, յաջողեցաւ Էմին փաշայի միանալ եւ համոզեց զայն Նահզիպ դառնալ (1888)։ Այնուհետեւ Սթանլի ամուսնանալով երկրախոյզի կեանքէն հրաժարեցաւ։ Բայց քաղաքներու կենցաղը չաւտով մոլեցուց կեանք մը՝ որ այնքան լաւ տոկացած էր ամէն կարգի յոգնութեանց։

Իր ճամբորդութիւնները. որոնցմէ նկարագրող գործերը ժողովրդական դարձած են։ Թէ ի՛նչպէս գայլ Լիվինկսբրն անուն իր գործը ալքատաւ տեղ մը կը դրաւէ երկրախոյզներու կողմէ եղած հրատարակութեանց մէջ։ Սթանլիի կեանքը հիանալի դաս մըն է կորովի եւ զօրաւոր կամեցողութեան։ Ինչպէս կը լիշուի, ժամանակին, Աուեւիէի մէջ հրատարակուած է Սթանլիի մէկ ճամբորդութեան պատմութիւնը, խաւարակուռն Ափրիկէ խորագրով, որ աւելորդ է ըսել, մեծ հետաքրքրութեամբ կարդացուեցաւ ընթերցողներուն կողմէ։

* * * Սթանլիի պակերը, զոր առաջին էջին մէջ հրատարակած ենք, Սթամպուլի Տնօրէնութեան կողմէ մեր տրամադրութեան տակ դրուած է ազնուաբար։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Միութիւնի ատենապետ Գոնեայի նահանգին Իսաբէյի ժողովին առաջին քարտուղար Մէհմէտ էֆ.ի։ Սանիէի ատենակալ՝ Գոնեայի Թաղապետութեան նախագահ Հաճի Ալի էֆ.ի։

—Երբորդ կարգի Օսմանիէ պատուոյնշան արուեցաւ ընդհանուր պատգամաւորին Բ. ճիւղէն Մրլիվա Ալի Նաբի փաշայի։ Զորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Էրզրումի նահանգին Իսարէի ժողովին առաջին քարտուղար Ալի Սէրրի էֆ.ի։

ԱՇՏԱՐԵՒ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ.— Վեհ. Սուլթանը գնահատելով Այաբնի կուսակալ Ֆեամիլ փաշայի բարեւք պաշտօնավարութիւնը բարեհաճեցաւ Իր կայս. բարեւները հաղորդել ասլ Ն. Բարձրութեան։

ԻԶՄԻՐԻ հելլենական ընդհանուր հիւպատոս պիտի անուանուի Պուքրէշի նախորդ գործակատար Պ. Ալեքսանդրոպուլոս որ հիմա Երուսաղէմ կը գտնուի։

—Պ. Բարտերկիւտիս որ փոխանորդաբար կը վարէ Իզմիրի հելլենական ընդհանուր հիւպատոսի պաշտօնը, շաբաթ օրը այցելութիւն ուաւեր է կուսակալ Ֆեամիլ փաշայի որ շատ սիրալիր ընդունելութիւն մը ըներ է անոր։

—Մանիսայի հելլենական նախորդդեղհիւպատոս Պ. Վէրենիքի Իզմիրի հելլենական դեր–հիւպատոս անուանուեր է։

Թէրի իշխանը որ քանի մը օրէ ի վեր Անգլիոյ դեսպանին հիւրն էր, երէկ կ. Պոլսէն մեկնեցաւ իտալական շոգենաւով։ Խորիմիէի արարողապետ Դալիպ պէյ եւ Բ. Դրան կողմէ Մեծ–Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին Թագմանները շոգենաւ երթալով ողջերթ մաղթեցին։ Ռուսիոյ ու Գերմանիոյ դեսպանները եւ ուրիշ բազմաթիւ անձնաւորութիւններ ալ շոգենաւ երթալով ողջերթ մաղթեցին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանը, Աւստրալիի երկաթուղիին ընդհանուր անօրէն տաքդ. Զանտէրի հետ, այսօր, Դանիա կ'ուղեւորի մասնաւոր առաքելութեամբ։ Կիրակի կ. Պոլիս կը դառնայ։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Անցեալ մարտ ամսուն կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ գնուած ու վաճառուած կալուածներուն եւ հողերուն ընդհանուր արժէքն է 10,100,305 ղրուշ։

ՈՍՏԻԿԱՆ–ՋԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ.—Սպարապետի Դուռը ծանոյց բոլոր նահանգները, քննութիւն կատարելով ոստիկան–զինուորներու գունդերուն եւ վաշտերուն ընկատմամբ, թէ՝ սպաներէն եւ թէ ոստիկան–զինուորներէն հիւանդ կամ յոռի ընթացքի տեր եղողներուն տեղ յարմար ու կարող անձեր ընտրել։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Իգսամ կը ծանուցանէ թէ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են՝ հոգալու պէտքերը Ռումէլիի նահանգաց այն գիւղացիներուն, որոնց բնակարանները ալրած ըլլալով մէկ տարուան համար զրկած են ամէն տեսակ տուրքերէ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ռումանական ընդհանուր հիւպատոսը Ռումանիոյ առեւտրական նախարարին տեղեկագիր մը զրկեց Թուրքիոյ եւ Ռումանիոյ առեւտրական յարաբերութեանց վրայ։ Այդ տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ ռումանական ալիւրները Թուրքիա արտասահմանը նուազած է։ Հիւպատոսը տարբ պատճառ կը համարի՝ Անատոլիի ալիւրով հաց պատրաստելու մասին օսմ. կառավարութեան ձեռնարկած միջոցները։ Յետոյ հիւպատոսը կ'առաջարկէ Կ. Պոլսոյ մէջ առեւտրական միութիւն մը հաստատել՝ ռումանական ապրանքներու արտադրութեանց համար։

ՄԱՆԻՍԱՅԻ մէջ տակաւին մը պիտի հաստատուի՝ թէ՝ խաղողներուն եւ թէ արմատներուն իրենց բուն արժէքով վաճառումը դիւրացնելու համար։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութիւնը նկատելով որ Պաղտատի քաղաքին մէջ երեսուներկու օրէ ի վեր քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած, որոշեց բոլորովին վերցնել դեսի ճամբով Պաղտատէն մեկնողներուն նկատմամբ կարարելի ու Սալահիի մաքրանոցներուն մէջ գործադրուած առողջապահական միջոցները։

— Պաղտատի նահանգին Սէմավէ քաղաքին մէջ ապրիլ 22էն 25 քոլերայէ եօթը դէպք եւ տասը մահեր պատահեր են։

—Քիրքանչաի եւ կէնֆավէրի մէջ (Պարսկաստան) քոլերան սասկացած է։

—Աղեքսանդրիոյ մէջ ապրիլ 27ին ժամանակէ երկու դէպք ու մահ պատահեր են։

ՀՈՒՆԳԲԻԵՐԸ.—Իզմիրէն կը գրեն թէ նահանգին գրեթէ ամէն կողմերը, անցեալ շաբթու, անձրեւներ տեղացեր են՝ նպաստելով հունձքերուն։ Թէեւ շատ տեղեր գարիներուն բարձրացմանը տակէ վերջը օգուտ մը չունի այդ անձրեւը, տակոյն հաճիկներուն խաշորնալուն պիտի նպաստէ։ Յոյները, այգիները, ծառերը եւ բարձր տեղեր տակաւին մարդագեղեցիի վիճակի մէջ գտնուած հունձքերը օգուտած են այդ անձրեւէն։

ԲԵՐԱՅԻ Ցունաց Սիլաղոսին կողմակերպած գեղարուեստի ցուցահանդէսը վաղը պիտի բացուի։

ԷՏԻՐՆԷԻ պուլկարական առեւտրական ներկայացուցիչ կարգուեցաւ Պ. Սթոեէվ եւ անոր յաջորդեց Պէլկրատի առեւտրական ներկայացուցիչի քարտուղար Պ. ՆէՓորով։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.—Առեւտրական երկրորդ դատարանը, կ'ըսէ Իգսամ, երէկ անանկ հոչակեց Զանկուլաքի չուկային մէջ Թոնֆիրէի վաճառական Բոլէոլոգոս Աւտամանին եւ Լիւլէ Պուրկազի մէջ պընակի ու Թոնֆիրէի վաճառական Արիսթիտի Անասթասը։

ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐՈՒ կազմակերպութեան նոր կանոնագիրը քննելու համար պատկան Խորհուրդին մէջ կազմուած յանձնաժողովը երէկ ալ խորհրդակցութիւն կատարեց։ Այդ յանձնաժողովը կը բաղկանայ պատկան Խորհուրդին անդամներէն Նազիֆ Սաւրուի պէյէ, Էսէմ պէյէ ու Միխայլաքի էֆ.է եւ Ոստիկանութեան Դրան քննիչ Խորհուրդին նախագահ Հաճի Մէհմէտ Ալի պէյէ։

ՍՆԱՏՈՂԻի երկաթուղիին 17դ. շաբթուան հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմէթրի համար ½ սպէս եղած է.— Հայաբ Փաշա Էնկիւրիի գիծ (578 քիլոմէթր) 8,161 ֆր. Նախորդ տարիէն 1,430 պակաս եւ միւս շաբաթներէն ալ 1,059։ Էսկիշէհիր–Գոնեայի գիծ (445 քիլոմէթր) 3,139, նախորդ տարիէն 6,150 պակաս եւ միւս շաբաթներէն ալ 1,906։

ՍԵՐԳԻՈՅ դեսպանատան քարտուղար Պ. Զոհաչէլ, երէկ, Ֆէներ գնաց եւ այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին։

ԱԹԷՆՔԻ մէջ երկուքուկէս միլիոն արտիմի դրամագլխով Ընկերութիւն մը պիտի կազմուի՝ արեւելեան երկիրներու մէջ մասնաւոր տեղեր հաստատելու՝ հելլենական ապրանքներու վաճառման համար։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ կառավարութիւնը Էթալ աք Ռումանի պատուանշանին մեծ ժապաւէնը տուաւ Կ. Պոլսոյ պարկական դեսպան Միրզա Բիզա խանի։ Ռումանական դեսպանը այդ պատուանշանը յանձնեց Միրզա Բիզա խանի։

ՄԱՀԼԻԻ, ԿԱԼՈՒԱՆԵՐԸ.— Կայս. Իրատէ մը, ինչպէս յայտնի է, հրամայած էր որ այր մը կամ կին մը երբ անզաւակ մեռնին ու անոնց սեպհական վագի կալուածը մահլիլ մնայ, այդ կալուածը, ասանմանուած արժէքէն հարիւրին տասը զեղչուելով, ողջ մնացեր երկանը կամ կընոջը փոխանցուի։ Կայս. այդ Իրատէն պիտի գործադրուի նաեւ առանց զաւակի, առանց երկան կամ առանց կնոջ մեռնողներու ողջ մնացած հարազատներուն կամ մարդերուն նկատմամբ։

ԴԱՒԹԸՐԼԸՑԻ յոյն քահանայ մը՝ մզատային հիւանդութեամբ վարակուած ըլլալով, Կ. Պոլիս զրկուած էր նեպի Գալաթէի Ցունաց հիւանդանոցին մէջ դարմանուելու համար։ Առջի օր լիշեալ քահանան Գալաթայի կղզիէն Մախասսէի շոգենաւը նստած էր, եւ երբ Գրզ Գալաթիի քովէն կ'անցնէին, ինքզինքը ծովը նետեց։ Եւ որովհետեւ լաւ լողացող մըն էր, սկսաւ մաքառիլ հոսանքին դէմ։ Հակառակ իր պատմամանին եւ հոսք կոչիկներուն պատճառած դժուարութեան, քահանան կրցաւ քանի վայրկեանի չափ ծովուն երեսը մնալ, գերմարդկային ճիգերով շարունակ ջանալով ցամաք հասնիլ։ Եւ սակայն շոգենաւը կեցած էր, ու նաւակ մը զրկելով կարելի եղաւ ազատել զայն։

ԲԵՐԱՅԻ Զիլէքճի փողոցէն Էֆենտիլոս ու Բաթինա, առջի օրը երբ Պոսֆոր Պալիի ճամբով իրենց հանրատունը կը վերադառնային, Գասպր ու Նասրուլլան անուն երկու Պարսիկներ գինով վիճակի մէջ անոնց վրայ յարձակեցան։ Գասպր ատելի մը հանելով Բաթինան դէմքին ալ կողմէն ծանրապէս վիրաւորեց։ Ոստիկանները հասնելով երկուքն ալ ձերբակալեցին։

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀՆԵՐԸ.— Երէկ գիշեր ժամ 3 ուկէսին հրդեհ ծագեցաւ Պոլիս Սիւնպիւլի խանի ստորնայարկը Պիպէրեան Կարապետ էֆ.ի սիկառէթի թուղթի աշխատանոցէն, որ ամբողջ Չափն այրեցաւ մէկը գտնուած ապրանքներով ու կարասիներով։ Այդ տեղը երկու հազար ոսկիի ապահովագրուած էր Պալքան Ընկերութեան։ Այնքատանոցին մէջ կային հինգ հարիւր ոսկիի արժէքով սիկառէթի թուղթեր եւ այլն։ Նաեւ վեց հարիւր ոսկիոց մեքենաներ եւ զանազան գործիքներ։ Պիպէրեան Կարապետ էֆ. երէկ իրիկուն ժամ 12ին մեկնած էր։ Կ'ըսուի թէ հրդեհը առաջ եկած է օսլայի պարարտութեան յատուկ կրակարանէն եկած կայծէ մը։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկած է։

—Երէկ գիշեր ժամ 5ին Տոլմա Պաղչէի Կիւմիւշ Սուլի զարիվարին տակը տասնմէկ գործարանէ մը հրդեհ ծագելով, այրեցաւ տակը գտնուած քանի մը խանութներով։

—Այս առաւ ժամ 10ին Դալաթիոյ Գաբաւ Իչէի բաղնիքէն հրդեհ ծագելով ամբողջ շէնքը այրեցաւ։ Նաեւ տակը գտնուած երկու խանութներ՝ մէկը կաշեվաճառի եւ միւսը կօշկակարի։ Բաղնիքին շէնքը ապահովագրուած էր 2000 ոսկիի եւ կարասիները 200 ոսկիի։ Կաշեվաճառը 250 անգլիական ոսկիի, Լէնարը Էլուերնի։ Կիրը գտնուած ասուն մըն ալ կիսովին այրեցաւ։ Այդ ասունը ապահովագրուած էր Ֆէնիքս Օթրիշէն Ընկերութեան։

ԴՐԱՄԱՆԵՆԴՈՒԹԻՒՆ.— Երէկ գիշեր Գալաթիա Վիրժիրի երգեցիկ սրճարանին մէջ, մարդ մը երկուքնոց մը ասաւ չրջուն մրգավաճառի մը՝ պաւղ գնելու համար, բայց այդ դրամը կեղծ էր։ Տուողը ընկեր մըն ալ ունէր որ փախաւ։ Առաջինը ձերբակալուելով, վրայէն ուրիշ կեղծ դրամներ ալ գտնուեցան։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Իզմիրի ընարողական ժողովը Գաւառ. ժողովի 20 ալխարհական եւ 5 եկեղեցական անդամներուն ընարութեան տեղեկագիրները մասուցած ըլլալով տեղւոյն Ազգ. Վարչութեան, Պատ. Փոխանորդ Տ. Դանիէլ Վրդ. վարդան համար ի նիստ հրաւիրեր է նորընտիր անդամները, որոնք իրենց դիւանը կազմելէ ետք, պիտի պատրաստեն ընարական գործողութեանց եւ ընարութեանց արդիւնքը ծանուցանող տեղեկագիրը, իր նախագահին միջոցաւ Ազգ. Պատրիարքարան զրկելու համար ի վերադարձում։

—Իզմիրի քահանաներէն Տ. Յարութիւն քհնյ. Եղիվարդեան Մանչեսթր հրաւիրուեր է, տեղւոյն եկեղեցւոյն մէջ քահանայագործելու։

—Քազ ժողովը իր երէկի նիստին մէջ յարաբերական խնդիրներով զբաղելէ ետքը, հետեւեալ որոշումները առաւ։ Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը նախորդ տարւոյ մատակարարութեան հաշուեցոյցին հետ ներկայացուցած էր նաեւ մանրամասն տեղեկագրով մը իր գործառնութեանց համարը։ Ժողովը նկատելով առնելով այս տեղեկագիրը, իր անդամներէն Սեբէոս Միրզան էֆ.ի յանձնել ուսումնասիրել զայն եւ արդիւնքը յայտագրել։ — Հիւանդանոցի շէնքին ճակատը զեռեղելի արձանագրութեան լիշատակարանը պատրաստուած եւ օրինակը հաղորդուած էր։ Ժողովը նկատելով որ Խան ժողովոյ ձեռնհասութեան կը պակասի պէտք եղած որոշումը տալ ներկայացեալ արձանագրութեան նկատմամբ, վերապահեց անոր նկատառումը Խան Ժողովոյ յառաջիկայ նիստին։ — Տնտես. Խորհրդ կազմէ մասուցուած տեղեկագրին վրայ, Ժողովը արտաքոց Գոնթիլիի եկեղեցւոյ սեփական ապարդիւն մնացած մէկ գեսնին վաճառումը։ — Ս. Նախագահին կողմէ հաղորդուած տեղեկութիւններէ իմացաւ Ժողովը որ Դանթիլիի Թաղ. Խորհուրդը կազմալուծուած ըլլալուն պատճառաւ, առժամեայ Խորհուրդ մը կազմուած է։ Նոյնպէս Վանայ Թաղ. Ժողովոյ անդամներէն մին պակասած ըլլալով, ուրիշ մը ընտրուեր է։ իր հաւանութիւնը յայտնեց եղած այս կարգադրութեան։ — Նոյնպէս ըստ տեղեկագրի Տնտես. Խորհրդոյ Սկիւտար Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդին արտաքսութիւն տուած էր, եկեղեցւոյ սեփական մէկ փուռը նորոգելու եւ մէկ քանի տարողական պէտքեր հոգալու համար 100 ոսկիի փոխառութիւն մը կատարելու։ Ժողովը հաւանեցաւ այս կարգադրութեան։

— Ս. Պատրիարքը կրօն. Ժողովի նախընթաց օրուան նիստին մէջ հաղորդեց Մուշէն Տ. Դանել վ.ի իր պաշտօնին վերջացած ըլլալու մասին ըրած դիմումը, ինչպէս նաեւ Բաղէշէն Տ. Եղնիկ վ.ի դիմումը՝ մէկ քանի ամսուան արձակուրդով Պոլիս գալու համար։ Այս երկու խնդիրները նկատառութեան պիտի առնուին Խան Ժողովի յառաջիկայ նիստին մէջ։

—Թիֆլիզէն՝ Աբգար Յովհաննէսեանի այրին չնորհակալութեան հեռագիր մը ուղղած է Ս. Պատրիարք Հօր, ի պատասխան Ն. Սրբազնութեան ցաւակցական հեռագրին։

—Սոֆիայի եկեղեցիին Տ. Յովհան քհ. Մանդալեանի, հրաժարելով ոչնալ եկեղեցւոյն քահանայութենէն, խնդրած է Պատրիարքարանէն որ իր հրաժարականը ընդունուի եւ ուրիշ տեղ նոր պաշտօնի մը կոչուի։

—Արաբկիրի առաջն. տեղապահ Տ. Կորիւն քհ. յայտնելով որ տեղւոյն Գաւառ. Ժողովի օրինական ժամանակը լրանալու վրայ է, խնդրած է Պատրիարքարանէն որ Վիճակին առաջնորդը փութով զրկուի, նոր ընտրութեանց ձեռնարկելու համար։ Պատրիարքարանէն գրուեցաւ թէ Արաբկիրի առաջնորդ Տ. Մաւրեղ Ծ. վ.ի հրաժարականը արդէն ընդունուած է եւ Արաբկիրի ու Ակնայ առաջն. Տեղապահութեան պաշտօնը յանձնուած է Տ. Դաւութ վրդ. Դուրեանի։

Տիար Յակոբ Ս. Սարգիսեան, Օրիորդ Երանուհի Ս. Սարգիսեան, Այրի Տիկին Անանա Ս. Սարգիսեան եւ բոլոր մնացեալ անդամք Սարգիսեան գերդաստանի ի Պաղատ եւ ի Հալէպ, իրենց խորին շնորհակալիքը կը յայտնեն Պաղատի հայ հասարակութեան եւ բոլոր բարեկամաց եւ ծանօթից որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ իրենց քոյր եւ եղբօր դստեր յուղարկաւորութեան եւ թաղման արարողութեան վերաբերեալ։

ՕՐԻՈՐԴ ԷԼԻԶԱ Ս. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆԻ

որ հոգին բաւորած 19 գարունները, կնքեց իր մահկանացուն ծաղիկ հասակին մէջ 3/16 ամսոյս եւ յաջորդ օրը կիրակի կատարուեցաւ յուղարկաւորութեան արարողութիւնը հանդիսաւոր Պաղատի Հայոց Ս. Երրորդութեան Եկեղեցւոյն մէջ։

Պաղատ 8/21 Ապրիլ 1904

Օրիորդք Վերգինէ եւ Աբգարի Կ. Շամամանեան, Տիար Միհրան Շամամանեան, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Խան Շամամանեան, Տիար Տիրան Շամամանեան, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Շամամանեան եւ բոլոր ազգականները իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անձց, որոնք ներկայ գտնուելով հանդուցեալ ԿԱՐԱՊԵՏ էֆ. ՇԱՄԱՆՃԵԱՆի յուղարկաւորութեան, իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւատիքը տուին այս տխուր առթիւ։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՖՈՆՍԻՍԱՆԹԻՆՈՒԼ)

ՊՈՒԷՍԻԱ ԵՒ ՖԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՆՈՐ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏ

ԶԱՍՈՒԼԻՋ ԶՕՐԱՎԱՐԸ ՄԵՌԱԾ

ԲԱՐԻԶ, 11 մայիս. — Մաքենի Բեդերսպուրկի Թղթակիցը կը ծանուցանէ թէ նոյն քաղաքին մէջ եւս ի գոյութի մը նայելով, նոր ճակատամարտ մը կատարուեր է Մաթիէնի կերծին մօտ, Ռուսերու եւ Ճապոնեարու միջեւ։ Այս վերջինները կը գտնուէին Բաւրաքի զորավարին հրամանատարութեան տակ։ Ռուսերը նորէն պարտութիւն մը կրեր եւ մեծամեծ կորուստներուն ենթարկեր են։ Մեռածներուն մէջ կայ Զասուլիչ զորավարը։

ՌՈՒՍԵՐԸ ԿԸ ԳԱՆԴԵՆ

ԻՐԵՆՑ ՄԱՐՏԱՆԱՒՐԸՐ

ԹՈՒՐԻՈ. — Թակօ ծովակալը կը հեռագրէ թէ ամսոյս 6էն ի վեր Բարթ–Արթուրի կողմէն յարատեւ պայթումներ կը լսուին, որոնց պատճառը յայտնի չէ։

ՁԷ–ՖՈՒ.— Ռիւթեր կ'ըսէ թէ ճապոնական ալ–պաշտօնական հեռագիր մը զրոյց մը կը յիշէ, որուն համաձայն Ռուսերը կը քանդեն Բարթ–Արթուրի մէջ իրենց մարտանաւերը, (ինչ որ կը բացատրէ վերի հեռագրին մէջ յիշուած պայթման ձայները)։

ԲԵՐԼԻՊՈՒՐԿ.— Բուրքթէն զորավարին կողմէ Նիքոլա կայսր ուղղուած հեռագիր մը, մայիս 10 թուականով, կ'ըսէ.— «Այսմցրի ու Ցէնկ–Հուանկ–Զէնկի ճիշդերը կատարուած հետազօտութիւններով ճապոնական զինուոր չէ գտնուած։ Թշնամին հասուցուած վնասները դարմանուեցան։ Սէլատութիւնները վարեց դեր–գնդապետ Սբրիանով որ նաեւ Բարթ–Արթուր հասցնել տուաւ կատարմամբ մը՝ ռազմամթերքներով լեցուած, որ Լիաօ–Եանկ հասած էր՝ ճապոնները Բի–Ցէ–Ուօ ցամաք ելլելէ ետքը։

—Ճապոնները ուղիղ գիծով կը յառաջանան դէպ ի Ցէն–Զաս։ (Ցէն–Զաս կը գտնուի Մաթիէնի կերճէն քանի քիլոմէթր դէպ ի հիւսիս եւ Լիաօ–Եանկէն հարիւր քիլոմէթր դէպ ի հարաւ։

—Զասուլիչ զորավարը մայիս 10 թուականով կը տեղեկագրէ թէ ճապոնական անձնապահ զօրաբաժինէն կարծուող զինուորներ երկու օրէ ի վեր կը յառաջանան Ցէնկ–Հուանկ–Զէնկէն դէպ ի արեւմուտք, Հայ–Զէնկի ուղղութեամբ։

—Թայեանկ–Հէ գեսին անցած տեղերէն առնուած տեղեկութեանց նայելով, մայիս 8ի իրիկունը Թաքու–Զան տակաւին չէր գրաւուած ճապոնացիներէն։

— Լատուն–Միայի մօտ Խաղախներու գունդ մը հրացանաձգութիւն մը կատարեց ճապոնական վաշտի մը եւ կէս հեծելագունդի մը հետ։ Խաղախները յետոյ դէպ ի Սեզ–Մէկ–Հակէ երթալով հանդիպեր են ճապոնական հեծելազօրքերուն որ հեռացեր են Խաղախներու կրակին տակ։ Ռուսերը կորուստ չեն ունեցեր։

— Վլատիվոսթոքէն մայիս 11 թուականով կը հեռագրեն ռուս գործակալութեան թէ հոն հանդարտութիւն կը տիրէ եւ թէ թշնամին տեսնուած չէ։

ԻԻՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ 1828-1929 ԻՆ

1828 L'UNION DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ 1828-1829

Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՀՐԴԵՀԷ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հաստատեալ գլխաններ	274	Միլիոն ֆրանք
1902ին գանձուած ապահովագին	24	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	119	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	21½	Միլիառ »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հաստատեալ գլխաններ	129	Միլիոն ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	72	»
Դրամագլուխ և պահեստ	161	» »
1902ին գանձուած ապահովագին	12	» »

որ ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին հետ կը համեմատի 100ին 60 —ինչ որ «Ի՛ւնիօն»ի ապահովագրիչոց կ'ընծայէ հսկայ երաշխաւորութիւն մը ՈՐՈՒՆ ՆԱՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԳՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՂ ՈՒՐԻՇ Ո ԵՒ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՔՈՎ։

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց գեղեցիկ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛և է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարում, որպէս նիւթի ապահովագրուողք Զերմ են այն վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոնց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՌԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ գրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան գրասենեակն է ՕՍՄԱՆՅԱՆ ԿԱՑՍԵՐԱՆ ՊԱՆԲԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն

Ընդհ. Տնօրէն — ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ

Գլխ. Կենաց ճիւղին — ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ–ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բաստժ Քաթրջը Օղլու։

Մասնաճիւղ՝ Դալաթիա. Ինայէթ խան. Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՍԷՌԻԼ. — Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ երկու հարիւր Ռուսեր, երէկ, Անզաւի վրայ յարձակեր են, բայց ճապոնցիներուն կողմէ ետ մղուեր են։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԱՏԱՄԱՆԱՐՈՅԺ Լ. ԹԷՐԶԵԱՆ

Բարիզի բժշկական վարժարանէն վկայեալ վիրաբոյժ – ատամնաբոյժ, նախկին պետ Բարիզի բժշկական վարժարանին քլինիքին՝ պատիւ ունի ծանուցանելու իր յարգելիներուն թէ տեղափոխուած է Բերա, Մեծ փողոց, Քարլման վաճառատան վերի յարկը; Թիւ 9, ուր հիւանդներ կ'ընդունի ժամը 9էն մինչեւ 6 էջս օրէն յետոյ, բացի կիրակի օրերէն։

Ի Լ Ա Ն

(Խազինէի Խասսաի Շահանէ)

Խազինէի Խասսաի Շահանէէ միւպատաս օլունճաք աշը ասթարը մէվգրի միւնագասատա վազ իսկիմէլէ իթթահէ թարիպ օլանարը թէէմինաթ ագէսիսի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէյի միւսթասնրպէն Խազինէի ճէնիւեի միւշարէլէյհաեէ կէմիէրերի։

Ֆի 27 Նիսան սէնէ 320 2—3

Եալվա տաղ համամարրէն լօնիւմրգէի մայրսէն պիրինճի կիւնիւ քիւշտը վէ Եալվա իլէ Տէրսատէթ պէյնինեէ իլէմէգ ի։ զրէ Իտարէի Մարասսէ Թարգիշնան սէրիիսսէյր պիր վարար Թարսսիսի մուգարրէր տիր. համամարպս սէ սէնէ ասխի Մատամ Պրանզօնն Թահթը իտարէսինէ պալուանդրը ճիհէթլէ միւթէճիր Մօսիէօ Պրանզօնէն վէֆաթրնան սօլայը էմրը իտարէճէ պիր Թաղերր օլմամշ վէ համամարա կէլէճէք զէկամ վէ միւրաճաաթնէն հէր սուրէթլէ խօշնուտ վէ ռահաթլարը էսպապը իսթիքամաթ գէլէնմշ։

Ֆի 27 Նիսան սէնէ 320 2—3

Խազինէի Խասսաի Շահանէէ միւպատաս օլունճաք գէպալարանը Սէմանիկ վէ Եսքիսա Մարմարա էնտիգանին մէջ վէ Գարա սէնիզ սըրա քէօմիւրլերինէն Սէլանիկ վէ Մարմարա սէնիզի քէօմիւրլերինէն պէհէր աթիդ եիւզ գէլէսի մէճիտի երմի զրուշ հիսապլիւ օթուզ սէքիզ վէ Գարա սէնիզ սըրա քէօմիւրլերինէն քէզալիք պէհէր աթիդ եիւզ գէլէսի երմի եէտի զրուշ ֆիլոպէլ թալիպկէ էսքէնսիսնէ թէգարրուր իսթէրէք էսմանը սախի մագսուզլարը վիրուտիրնէ թէսվիւէ օլունճաքզէնան պուտանան պուտրեա իթթահէ թարիպ օլանարը թէէմինաթ ագէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէյի միւսթասնրպէն եէվմը մէգքիւրաէ նիհանէթ սատր օնա գասատր Խազինէի ճէնիւեի միւշարէլէյհաեէ կէմիէրերի։

Ֆի 24 Նիսան սէնէ 320 3—3

Ի Լ Ա Ն

(Բսսքա վէ Թէլեղրաֆ Նեզարէքի)

248 չիֆթ թէլեֆթին խարճ, 75 ատէա թէլեֆթին պէօյիւք էմանէթ չանթասը, 100 ատէա թէլեֆթին քիւչիւք էմանէթ չանթասը, 50 ատէա գուլբեր թէլեֆթին էմանէթ չանթասը, 500 ատէա պէօյիւք պէդ չուվալ, 700 ատէա օրթա պէդ չուվալ, 800 ատէա քիւչիւք պէդ չուվալ, 2500 ատէա պէօյիւք պէդ չանթա, 3500 ատէա օրթա պէդ չանթա, 50 ատէա թէլեֆթին հէյպէ, 4000 ատէա գանավէյօ չուվալ։ Սէնէի հաղբէ անպար լէվազիմնէն օլուպ միւպատաս վէ իսմալը մանգարբէր պուլունան վէ մէվգրի միւնագասատէ գանբլան պալէտատ միւֆիրտարը մահարրէր օն պիր գալէմ խարճ վէ չանթա վէ նուվալ վէ ասրէնին իսմալինէ թալիպկ օլուպ նիմանէ վէ չէրթիֆէ կէօրմէք վէ ատհա զիյատ թաֆսիլաթ ալմագ իսթէյէնլերինէ եվվել էմրատ եիւզատ օն հիսապլիւ թէէմինաթը նազարէթ վէ եսքատ Տէրսատէթ Թիճարէթ Օսմանիէ Մուգավէլաթ Մահարրիրլիյինէն մանսուտատ քէֆալէթը գավիէլերինի համիլէն ճամատան մատ պէհէր կիւն Թէլեղրաֆ վէ Բսսքա Նէզարրթի Մէճլիսը իսթէրսինէ միւրաճաաթ իլէմէլերի իլան օլունուր։ Ֆի 26 Նիսան 320

ՓԱՐԻԶ ՇԳՄԱԳՐԱՄ, ՊԱՐԳԵՎ 1900

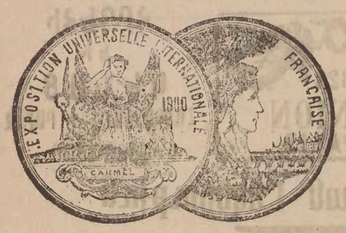

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՔԱՐՄԷԼ ՕՐԻԱՆԹԱԼ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ

ՌԻՇՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մրցանակներէն

վարձաւիոյ կայսերական բժշկական ժողովոյ տարեալուծումը

1903 յունու 2ինար այցելեցինք Քարմէլ Օրիանթալի մրցանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 չիչ։ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ չիչերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ

ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ՈՒԺԱՐԻՉ ԵՆ

Բարիզի բժշկական Ֆաքիւլթէին բրոֆէսօր Ա. ՌՈՒՇԷԻ, Պօրտոյի գիտութեանց ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՑՈՆԻ, Համալսարկի քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՌԻ, Ս. Բեռերսպուրգի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՐԷԼԻ եւ Օռէսալի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԷՐԻԿՈՒ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ։ Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՓՈՒԱՓԸ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ թիւ 145—147

Էքիմէքին եւ խցանի բաբսիլներուն գրա՝ պահանջել գործարանին վանտառանիոր որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը

(ՎԱՃԱՌԱՆԻԾ)

ՄԱՍՈՒԶՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483·24 Ֆրանկ

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ.. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանքի զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մասնաւոր ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկու. թեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խաչէէր խանի դէմը, Վօյվոտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։

579

ՏԻՌԶԱՈՒԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ

ԼԱԲԹՕ-ՖՈՍՖԱԴ ՏԸ ՇՕՇՈՎ

ViN et SIROP de DUSART

Տիզգաւի գինին ու օշարակը մեծ գտնուած լաբթօ-ֆոսֆադ տը շօշ ամենէն ազդեցիկ վիրանորոգիչն է։

Ոսկրաթելք տղոց ոսկորները կը չիտկէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և ծուլային տղոց։

Ցրվի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն փսխեր և առելի կորովի տղաք կը դնին։

Լաբթօ-ֆոսֆադը ստնտուներուն կաթը կը չատցունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդիմամանն հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ • A.

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՍ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան մայրերը անոնց լաւ ուշադրութիւն դնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղոքն ուժավոյնելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու դիտութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդը, ՖՕՍՖԱԲԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդունուած է։ ՖՕՍՖԱԲԻՆ ՖԱԼԻԷՌԸ չօքոլատ ալ խիստ քաղցրահամ է և մեկնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սնդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անդամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժգնան, կ'ամրանան, շուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հաղարաւոր օրիորդներ կ'ապացուցանեն որ ՖՕՍՖԱԲԻՆ ՖԱԼԻԷՌով մեծցող տղաք, քաջագոյ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերք, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին ասոիճանի ոյժ, սնունդ և կորով կուտայ։

ՖՕՍՖԱԲԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ

13—26

ԹԻ ԿՐԷԾԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դոյքը 1900 դեկտեմբերին	ֆր. 191,934,52
Տարեկան հասոյթ ապահովագիններէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին	» 32,467,177
Վճարումներ՝ բանի վիճաբերներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերադարձումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	» 426,499,043
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն	» 52,981,500

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝

ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԵՆՏ ՍԸՆ

Մէյմանէրդ փողոց, Ալալէմի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ՝ Ալեքսիսաի խան եւ Մէյմանէթի խան, թիւ 8։

ԲԱԹՐԻՈԹԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1824ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի

ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1821ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,000,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴՐԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընդհանուր գործակալ՝ ԷՏՈՒԱՐՏ ԵՆՏ ՍԸՆ, Ալալէմի խան, Պոլիս 49—52

Ցանկնարարեցի իմ հիւանդներուս երբ ինֆլուէնցայի հեւանդները եղող տարիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրանարքի հանքային ջուր. եւ լուսագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՈՔԹ. ՍՔԼԷՌՈՒԼԻ

ՖՐԷՅ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈՂԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելեան միջեւ բանեցող

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Աֆրիկեան	10500	Գլասկոյեան	3500
Ամերիկեան	10500	Լիսիրիզիան	3500
Գէորգիան	10500	Ամբրոզեան	3000
Լանքաստրիան	9000	Ադրիատիան	3500
Նիլտոնէթիա	9000	Արապեան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնեան	2500
Ջորջիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գասկոնիան	8000	Պլազտրիան	2500
Ֆրէնիան	8000	Լէսպիան	2000
Նայլէրնիան	3700	Մինեսոտա	900
Վալենիան	3700	Ամերիկա	800
Գլամինիան	3700	Լիսպոն	8
Նասպիան	3500		

Ապրանքի ոճիրներէն կը խոնարհի քանի ապրանքն այլուր փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար։ Ընդունելի հրամանագիր զրկել չորեքշաբթի ժամը 11ին մինչեւ 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ՝

ԷՖՎԱՐ ԼԱՅՈՆԴԷՆ

Ղալաթիա, քարտէրէն վերմաղտատան ներսը

ՔՈՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՂԵՆԱՒԱՇԻՆ

Որէ ամիսը երկու անգամ կը բանեցնէ Լիվրբուլի եւ Արեւելեան միջեւ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվէրնիա	13900	Սիլիզոնիա	558
Մարոնիա	18900	Քանարիոնիա	434
Լուքանիա	12950	Վէրլա	322
Քամբանիա	12950	Բոլվա	2945
Սալիմանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Միրիա	2933
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբրա	218
Ուլրանա	7269	Եէրպալի	16 7

Շեհրպուր չոգենաւը. Նաւապետ Ֆէնթքոսթ, ամսոյս 14ին Լիվրբուլէն հոս պիտի ժամանէ ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ՝ ՃՈԼի և ՍԻՆԷՐ
Joly et Seagor

Մէյմանէթի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՑՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԱԼԻՍ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵՂՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Բեռերսպուրգ

Նկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, համարդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 սարուան մէջ դանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ագարեան խան, Վօյվոտա, Ղալաթիա։

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 524

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՂԵՆԱՒԻՔ

Ընդմէջ Հալի Կ. Պոլսոյ եւ Օսէսալի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանոս	1069	Գոմ	1491	Կոգա	11	Մամ	724
Ալէքթ	3607	Գոնկ	1906	Կրոնոս	1 95	Բոգարիա	136
Անտէլ	1841	Գորսա	895	Հիրա	775	Մարտինի	1273
Արիոսթ	2277	Դիտա	43 1	Հիտալի	1581	Մարդէլ	37 9	Սաֆոն	1113
Պասանոս	1822	Տուինոս	9 7	Հիլսա	3 2	Միլ	1 57	Տրիա	1735
Պորտոմնոս	1264	Տուրա	1383	Հորաթիա	3600	Մոնդէպլի	1 35	Սիլվիա	1193
Պրավա	1076	Տէլաթա	1713	Հոմէր	593	Մուրա	4 9	Սրբոյ	1203
Պրիտոն	841	Տիտամ	5 4	Իակոբ	2354	Դէրոն	1033	Թասսոս	1323
Բրիֆիա	4481	Լիպոն	2461	Իտանիա	5 49	Օմ	41 9	Թ. Ուիլսոն	1346
Գէլրոս	1371	Լիսորատա	1520	Ձիւնոս	1060	Սենաշ	4036	Թորնոս	3327
Գաիրս	1337	Ֆազա	84	Քէնոս	1053	Ուլսոն	1525	Թոլեռոս	1470
Գամէս	1244	Միտոս	914	Քրինոս	3207	Բուէրմոս	637	Տրիտոն	487
Դոզոս	1694	Ֆիլամոտ	1828	Տովոս	1760	Բոլոր	510	Ուրպինոս	2429
Զիրա	2729	Ֆլամինկոս	849	Լոս	1083	Բալոս	229	Վաքա	14
Մարոս	1831	Ֆրանչիսքոս	4552	Լիբանոս	2272	Բրամբլ	1663	Վոլոս	1289
Քիոս	2697	Հաիլէ	306	Լիվորնոս	1643	Բոլոր	1613	Վ. Լիթուրն.	2396
Գոլորատա	4225	Գիկանոս	1143	Լոշենցա	3191	Բոմէր	1789	Եէտոս	1350
								Տէրոս	1200

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած են

Վասֆոս չոգենաւը։ Նաւապետ Կրին։

Աէքբո » » Ուէպսբրը

Քիոս » » Սընկ, ամսոյս 27ին

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուին։

Այսօնս չոգենաւը, ամսոյս 3ին։

Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԸԻԶՕՏ

Թիւ 22—24, Քիւչիւք Մէյլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP RUSS

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՂԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Ցուլիս

Դշ. 27/10 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առաւօտ
Տարտանել, Միտիլի, Իզմիր, Փոս, Թարապոլուս-Շամ, Գէրուզ, Սաֆա, Բոր-Սայիտ, Ալեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։

Երկ. 29 12 Օտէսա ժամը 10ին առաւօտ

Շբ. 1/14 Մէրսէյիս, Իզմիր, Միտիլ, Ալեքսանդրիա ժամը 10ին առաւօտ։
Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։

ՇՈՂԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՔԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն ԹԱԲԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թովհաննէ քարտիին վրայ։

515 Թ. ՈՒԼՊՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈՂԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի. Պորտոյի. Մթջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող ոգեկնամ։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բաֆէզ	3000	Թիպս	2500
Անդիս	3000	Նէրգիս	2100
Թէյպոր	3000	Օսաբիս	2250
Քեանորուս	3000	Բրա	1250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օս անդի	3700	Կասբրնի	1500
Մացիոտիս	2500	Ֆիլէտ	1100

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈՒԼ եւ ԸՆԿ.
Ուէթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.

191 31 Ճէյմս Սգրիդ Լիվրբուլ

Աշխատասէր ՍԱՐԵՆ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

"ԱՐԵՒԵԼՔ,,ի ԹԵՐԹՕՆԸ (61)

ԲԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ԲԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Յ.Ա.

ԹՇՆԱՄՈՒՀԻՆ

Դիւերը, զարմանալի բարուքում մը առաջ եկած էր հիւանդին վիճակին մէջ։

Մանրաղնին քննութենէ մը յետոյ, բոժիշկը յայտարարեց դուքսին, որ կը սարսռար, թէ այնուհետեւ ներելի էր յոյս մը ունենալ։

Բուռն ուրախութեան ճիչ մը պոռթկաց Բիէրի կուրծքէն։

Այն մարդը միայն գիտէ թէ ինչ կ'անցնի կը դառնայ իր էութեան մէջ, երբ սիրելի էակներ կ'աղտոտին մահացու վտանգէն եւ բացուած դեղերմանէն, ուր պիտի մարնսէին անոնք։

Իր յուսահատական ընկճումին, եւ իր ալնու հոգին մեծանալութեան մէջ, դուքսը ուզած էր իր վրայ առնել բոլոր պատասխանատուութիւնը այն բազմադիմի ու տղբերգական իրողութենէն, որոնք պատճառած էին Ռլոթիլի հետ ամուսնալէն ի վեր։

Մվ գիտէ, ի փոխարէն, հիմա ալ Ռլոթիլ իրեն դուքսին կը պարէր կեանքը։

Այն առեալի յեղաշրջումը, որ սկզբան, տարբախտ կնոջ համար առնջանքներուն ամենայոյսին եղած էր, անչափ ծանրութենէ մը թեթեւցուցած էր հոգին։

Մինչ բժիշկը իր գիտութեան կը վերագրէր այդ հրաշալի բուժումը, Պ. ոը Ռուվրէյի կողմէ ցոյց տրուած դերմարդկային բարութիւնն էր որ ամէն դեղերէ աւելի ազդեցիկ եղած եւ անյուսալի բուժում առաջ բերած էր։

Տիկին ոը Ռուվրէյ այդ խոսաւմին կը պարէր իր փրկութիւնը։

Եթէ երբեք դուքսը յաղթական դուրս չգար իր մէջ յուզուող պայքարէն, եթէ երբեք անդառնալի վէճ մը տրձակէր, տարաբախտ կինը անպատճառ պիտի մեռնէր։

Դուքսին դիւցազնութիւնը կանխատես մահուընէ ազատած էր Ռլոթիլը, որ ազիտաբեր ճակատագրին պատճառաւ միայն անհաւատարիմ եղած, յուսահատութեան ու խղճի խայթի հեւեւանքով մահուան կը դիմէր։

Ռլոթիլի տարիքը ունեցողները ապրելու մեծ փափագ մը կը զգան երիտասարդութեան ու սիրոյ միացած ուժերուն

Իր չնչած անակնկալ դէպքերուն չընորհիւ. անոնք այն ատեն միայն հրաժեշտ կուտան կեանքին, երբ անձկութեան հարուածի մը տակ դանուին, որուն ազդեցութիւնը մեղմել կ'ուզէ բնութիւնը։

Հակառակառար, դատաւորին գերագոյն մեծանձնութիւնը առաջ բերած էր այս յարութիւնը։

Իր բարեաքած առաղական վիճակին հետ Ռլոթիլ արիութիւն ալ ունէր հիմա, զոր պահ մը կորսնցուցած էր։

Հիմա կը մեղադրէր ինքզինքը. դըժբախտութեան տակ ընկճուած ըլլալուն համար։

Ինչ, իր տղիկը անհետացած էր... Թերեւս վատգի մէջ կը դանուէր...

Իր տղու անգիտակցութեան մէջ, ի զուր Իլօն դէպի բացակայ մայրը կ'երկարէր իր աղերսող ու փաքր ձեռքերը, այդ պահուն էր որ Ռլոթիլ կը կորսնցնէր բովանդակ կորովն ու կամքը. ու հիւանդութիւնը յաղթական կը հանդիսանար։

Եթէ երբեք յուսահատ կինը չդտնէր դիւցազնական սիրտ մը, որուն վրայ պիտի կրնար վստահիլ ամէն պարագայի մէջ, ո՞վ պիտի ըլլար Իլօնի օգնութեան հասնողը։

Բարեբախտաբար, հիմա, Ռլոթիլ մինակ չէր՝ իր նուիրական պարքը կատարելու համար. ա՛լ եւս չպիտի ոգորէր պարապին մէջ...

Այս վերջինը կռահեց, որովհետեւ սա պատասխանը տուաւ, իր վերջին խօսքերուն թաքուն իմաստը չեշտելով.

—Վերջապէ՞ս, Ռլոթիլ... Այդ անռելի մղձաւանջը վերջ դտաւ ուրեմն... Ա՜հ, ինչ գերագոյն ուրախութիւն կը զգայ մարդ այդքան չարչարանքներ մոռնալով...

Ռլոթիլ անճառ նայուածք մը ձգեց ամուսնոյն վրայ։

Երկու խօսքով, դուքսը իր կնոջ վրայ իրաւունքներ ձեռք բերած էր, աւելի նուիրական՝ ընկերութեան ու օրէնքին կողմէ դրուած իրաւունքներէն,

Նախատարութիւնը, զոր Ռլոթիլ կը նուիրէր իր ամուսնոյն, անսահման էր։

Ընդհանուր, հիւանդին վերդովումը դադրեցաւ. իր փոսացած այտերը նուազ կապոյտ էին հիմա. ալ եւս տենդը չէր տանջեր զինքը։

Ապաքինումը արագօրէն պիտի ընթանար, եթէ երբեք հիւանդութիւնը կրկնում չանեներ։

* * *

Յաջորդ օրը այն իրիկուան, երբ Ֆիլիբ խեղճ Մաուլէնի տունը ասած այցելութեան ցաւալի արդիւնքը հաղորդած էր Ռլոթիլի, իր հեռաղօսութիւնները վերսկսած էր ան, տղիկը գտնելու համար։

Սէն-Կրոթիէն դարձած էր նորէն. ժան Կէրար մէջտեղ չէր եկած։

Դրացիները, քաղաքաձուկ խօսքերի Ֆիլիբի հասկցուցած էին այն պատճառը որ կը թելադրէր չարժառիթը եղած ըլլալ Մաուլէնի ամուսնոյն խելայեղ փախուստին։

Դիտակներու սեփականատէրը, որուն պարտական եղած դուքսը չէր յանձնած ժան, կը պատրաստուէր դատական ելեւնութեան քաղաքելու։ Թերեւս վերջնական դատական հետապնդումէն եւ լուսնուած, ժան կէրար կծիկը դրած էր։

Եթէ երբեք ոստիկանութեան ձեռք չի տար իր օձիքը, ժան կէրար անյոյս պիտի մնար միշտ։

Պ. ոը Լանժվիլ անկարելի համարի Ռլոթիլէն ծածկել իր հաւաքած տեղեկութիւնները, հակառակ յուսադրիչ ելեւնութեան։

Ուստի դուքսին ընկերանը գնալ։

Ո՛րքան մեծ եղաւ իր վիշտը, երբ գնալ ընդունող ծառաներուն բերնէն իմացաւ դքսուհիին յանկարծական հիւանդութիւնը։

Իր մտատանջութիւնները ծայրագոյն կէտի մը հասան։ Երբ յաջողեցաւ դուքսը տեսնել, սիրտը սեղմուեցաւ տեսնելով նեղութեամբ մը։

Անտարակոյս ամէնէն աւելի անողոք չարչարանքներու մատնուողը Ֆիլիբն էր։

(Շարունակելի)